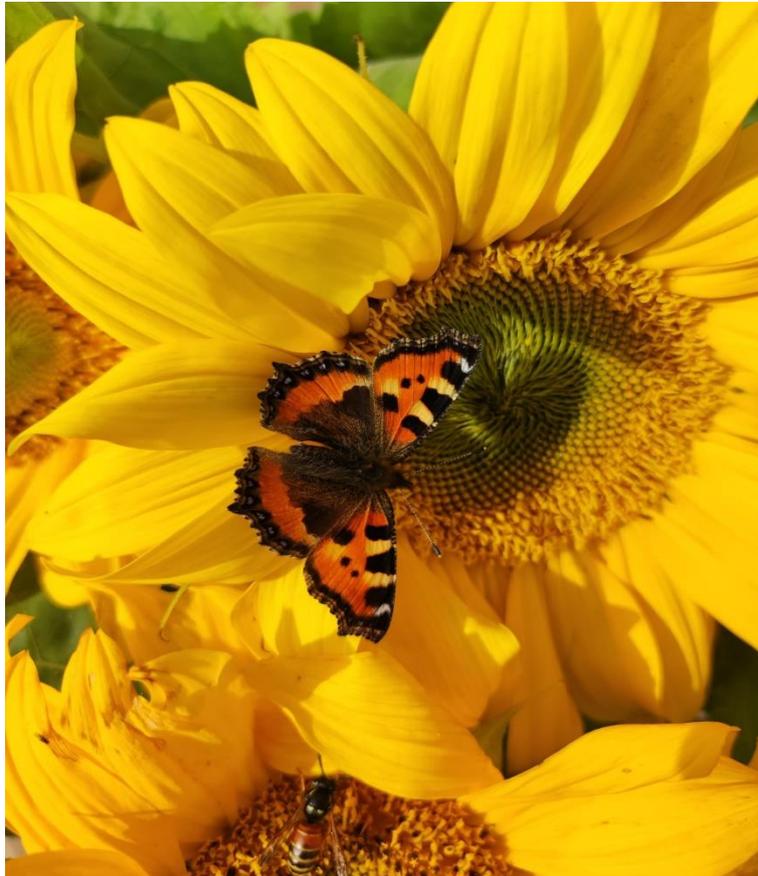

PERHON KUNTA

OSAVUOSIKATSAUS 1.1.—31.8.2023

Kuva: Janina Alanko

SISÄLLYSLUETTELO

1. KATSAUS ALKUVUOTEEN 2023.....	3
2. KOKO KUNTAKONSERNI	10
3. KÄYTTÖTALOUSOSA.....	14
3.1. KUNNANHALLITUS	14
Vaalit.....	15
Tarkastuslautakunta	15
Yleishallintopalvelut.....	18
Tukipalvelut: Henkilöstöhallinto, Toimistopalvelut	19
Elinkeinojen edistäminen.....	21
Työllisyyden edistäminen.....	22
Maaseutupalvelut.....	23
3.2. SIVISTYSLAUTAKUNTA.....	25
Sivistyslautakunta ja hallinto	26
Varhaiskasvatus.....	29
Opetuspalvelut	32
3.3. HYVINVOINTILAUTAKUNTA.....	34
Hyvinvointilautakunta ja hallinto	35
Vapaa-ajanpalvelut	37
3.4. TEKNINEN LAUTAKUNTA	41
Tekninen lautakunta ja hallinto.....	43
Kiinteistö- ja huoltopalvelut.....	44
Yhdyskuntapalvelut	46
Liikelaitokset	48
3.5. YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA.....	50
Ympäristötoimi.....	50
4. INVESTOINNIT.....	52
5. SIJOITUSTOIMINTA.....	57
6. ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ.....	58
Tilinpäätösennuste 31.8.2023.....	60

1. KATSAUS ALKUVUOTEEN 2023

Alkuvuoden aikana keskityttiin vahvasti talouden tasapainottamiseen. Talouden tasapainottamisohjelmaa rakennettiin tammikuusta lähtien laajalla työryhmällä, valtuuston seminaarityöskentelyllä sekä viranhaltijavalmistelulla. Valtuusto vahvisti huhtikuun kokouksessaan tasapainotustyöryhmän ehdotuksen, jonka tavoitteena on saada vuoteen 2025 520.000 euroa säästöä kunnan käyttötalousmenoista. **Talouden yleinen kehitys, erityisesti korkojen voimakas nousu, on käytännössä syönyt tehdyillä em. päätöksillä saavutetut kustannussäästöt syksyn 2023 ja todennäköisesti myös kevään 2024 osalta.**

Valtuusto korotti kaukolämpömaksua ajalle 1.3.—30.6.2023. Valmistelu jatkui teknisellä osastolla kevään aikana ja huhtikuun kokouksessa valtuusto vahvisti uuden, toistaiseksi voimassa olevan kaukolämmön kulutusmaksun 1.7.2023 alkaen.

Valtuusto käsitteli touko- ja kesäkuun kokouksissa hyvinvointilautakunnan lisätalousarviot, joiden taustalla oli saatujen hankerahoitusten omarahoitusosuudet. Toukokuun kokouksessa käsiteltiin alakoulujen rehtorin virkoja siten, että molemmille alakouluille perustettiin omat rehtorin virat ja yhteinen rehtorin virka lakkautettiin. Lisäksi työvalmentajan määräaikaista virkaa jatkettiin vuoden 2024 loppuun saakka.

Kesäkuun kokouksessa valtuusto hyväksyi vuoden 2022 tilinpäätöstä koskevat määrärahojen ylitykset, käsitteli tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen ja henkilöstökertomuksen vuodelta 2022 ja hyväksyi vuoden 2022 tilinpäätöksen sekä myönsi vastuuvapauden tilintarkastuskertomuksen mukaisesti kunnan hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille tilikaudelta 1.1.—31.12.2022.

Valtuusto myönsi Asunto Oy Perhon Paronille 30 000 euron lainan ja purki yhtiölle myöntämänsä 2 000 000 euron omavelkaisen takauksen sekä vapautti yhtiön antaman vastavakuuden, koska suunnitellun vuokratotalokohteen rahoitus- ja rakentamiskustannukset nousivat arvioitua korkeammiksi, eikä hankkeella ollut nähtävissä taloudellista kannattavuutta.

Uudet luottamustoimielimet ja niiden puheenjohtajistot valittiin valtuustokauden loppuun saakka valtuuston kesäkuun kokouksessa.

Vuosikate Vuosikate on positiivinen **+0,524** milj. euroa, (ed. vuoden vastaava luku oli **0,513** milj. €). Vuosikatteella pitäisi rahoittaa investointeja ja lainoja. **Investointeihin on budjetoitu** kuluvalle vuodelle **3,530** milj. euroa, joista suurin investointi on liikuntahalli **3,455** milj. euroa. Liikuntahalliin on mennyt elokuun loppuun mennessä **0,712** milj. euroa, sisältäen Kivikoulun purkamisen, jätemaksut, pohjatutkimukset, rakennusvalvonnan ja **0,529** milj. euron rakennusaikaisen vakuuden. **Kaikkiaan investointeihin on kulunut 0,510** milj. euroa, joka on **14,5 %** budjetoiduista investointimenoista.

Lainat Elokuun lopussa kunnan lainakanta on **19,7** milj. €. **Asukaskohtainen lainamäärä saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvoiton päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä (2676), jolloin lainat ovat 7.362 euroa/asukas.**

Tilinpäätöksessä 2022 kunnalla oli lainaa **17,097** milj. euroa eli asukasta kohden **6.444** euroa. **Elokuun lopussa kunnalla on kuntatodistuslainaa 2,800** milj. €, joka on otettu **kesäkuussa**. Aikaisempina vuosina otettuja lainoja on lyhennetty **196.502** euroa.

Verotulot ja valtionosuudet

Kaikkien Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentteja alennettiin kuluvalle vuodelle 12,64 prosenttiyksiköllä hyvinvointialueuudistuksen takia. Näin ollen tuloveroprosentit ovat tällä hetkellä prosentin sadasosan tarkkuudella. Perhossa tuloveroprosentti on 8,86.

Verotulokohtaan on talousarviossa ennakoitu 4,896 milj. €. Kuntaliiton elokuu 2023 veroennusteen mukaan Perhon kunnan verotulot vuonna 2023 olisivat 5,047 milj. €, mikä on hieman enemmän kuin huhtikuun 2023 ennuste (5,017 milj. €).

Verotuloja on saatu elokuun loppuun mennessä 3,517 milj. €, mikä vastaa käyttöasteeltaan 71,8 %.

Kuntaliiton julkaisema veroennuste, elokuu 2023

Perho	S 1 000 €						
0							
Yhteenveto							
TILIVUOSI	2021	2022	2023**	TA 2023	2024**	2025**	2026**
Verolaji							
Kunnallisvero	6 639	6 745	3 419	3 340	3 323	3 368	3 459
Muutos %	3,5	1,6	-49,3		-2,8	1,4	2,7
Yhteisövero	1 061	1 070	665	707	565	599	631
Muutos %	47,2	0,9	-37,9		-15,0	6,0	5,3
Kiinteistövero	818	879	964	849	969	969	969
Muutos %	8,7	7,4	9,6		0,6	0,0	0,0
VEROTULO KIRJATTAVA	8 517	8 695	5 047	4 896	4 858	4 937	5 059
Muutos %	8,0	2,1	-42,0		-3,7	1,6	2,5

Vuoden 2023 talousarviossa valtionosuuksiksi on arvioitu 5,665 milj. €. Valtionosuuksien elokuun lopun käyttöaste on 66,9 %, mikä tarkoittaa, että valtionosuudet on pysynyt talousarviossa. OKM:n myöntämä valtionosuus tullaan tarkistamaan vuoden lopussa oppilasmäärien mukaiseksi.

Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen haku ei ole vielä käynnistynyt, vaikka yleensä harkinnanvaraista valtionosuutta haetaan elokuun lopussa.

Nuoriso- ja vapaa-aikatoimeen on saatu alkuvuodesta hankerahoituspäätöksiä, joihin osaan on valtuusto myöntänyt lisätalousarvion kunnan omarahoitusosuutta varten. Näiden hankkeiden toteutus vuoden 2023–2024 aikana.

Toimintakate

Toimintakate saadaan laskemalla toimintatuottojen ja toimintamenojen erotus. Kunnassa toimintakate on tyypillisesti negatiivinen, koska suurin osa toimintamenoihin tarvittavista varoista saadaan verotuloista ja valtionosuuksista. Toimintakate ilmaisee sen osuuden toimintamenoista, joka jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Käyttötalouden ulkoiset menot ovat 7,566 milj. € pienemmät ja tulot 0,612 milj. € pienemmät edelliseen vuoteen verrattuna. Tästä syystä toimintakate on 6,955 milj. € edellisvuotta parempi.

Edellä mainittu johtuu hyvinvointialueuudistuksesta ja kunnalta poistuneista kuluista. Toimintakatteen toteutuminen on elokuun lopussa yli talousarvion.

Väestö ja työllisyys

Asukasluku kuukausittain 2023, ennakkotieto																
Lähde: Tilastokeskus																
	31.12.2022	2023												Muutos (vrt. 2022)	Muutos-%	
		Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu			
Halsua	1052	1047	1042	1033	1026	1022	1023	1020	1013						-39	-3,7 %
Kaustinen	4198	4195	4193	4197	4194	4186	4182	4168	4143						-55	-1,3 %
Lestijärvi	695	686	682	684	684	685	680	684	684						-11	-1,6 %
Perho	2653	2646	2647	2641	2633	2637	2625	2622	2599						-54	-2,0 %
Toholampi	2903	2903	2907	2908	2904	2899	2894	2885	2869						-34	-1,2 %
Veteli	2946	2950	2952	2957	2949	2948	2941	2949	2938						-8	-0,3 %
Kaustisen seutukunta	14447	14427	14423	14420	14390	14377	14345	14328	14246	0	0	0	0	0	-201	-1,4 %
Kase (pl. Perho)	11794	11781	11776	11779	11757	11740	11720	11706	11647	0	0	0	0	0	-147	-1,2 %
Kannus	5352	5338	5326	5324	5324	5321	5306	5304	5276						-76	-1,4 %
Kokkola	48006	47994	48004	48013	48024	48034	48054	48085	48144						138	0,3 %
Kokkolan seutukunta	53358	53332	53330	53337	53348	53355	53360	53389	53420	0	0	0	0	0	62	0,1 %
Keski-Pohjanmaa	67805	67759	67753	67757	67738	67732	67705	67717	67666	0	0	0	0	0	-139	-0,2 %
K-P:n osuus koko maasta, %	1,219	1,218	1,217	1,216	1,216	1,215	1,214	1,213	1,211						-0,008	
KOKO MAA	5563970	5564871	5566139	5570072	5572792	5575850	5579271	5583050	5587841						23871	0,4 %

Muut alueet	31.12.2022	2023												Muutos (vrt. 2022)	Muutos-%	
		Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu			
Kalajoki	12335	12333	12331	12337	12350	12370	12377	12403	12354						19	0,2 %
Pietarsaari	19207	19251	19278	19338	19378	19412	19444	19472	19401						194	1,0 %

Työttömyysaste on raportointikaudella noussut Perhossa huhtikuun 7,6 %:sta elokuun 9,6 %:iin. Työttömänä oli huhtikuussa 75 henkilöä ja elokuun lopussa 95 henkilöä.

	TP 2022	Budj 2023	Toteuma 2023 01-08	Käyttö %
0000001 PERHON KUNTA				
33000 Toimintatuotot				
33010 Myyntituotot	1.477.211	992.000,00	515.752,03	52,0
33200 Maksutuotot	116.059	133.450,00	45.455,21	34,1
33300 Tuet ja avustukset	285.283	464.700,00	31.004,62	6,7
33400 Muut toimintatuotot				
33410 Vuokratuotot	944.812	883.010,00	650.809,27	73,7
33420 Muut tuotot	30.691	29.960,00	23.399,89	78,1
33400 Muut toimintatuotot	975.503	912.970,00	674.209,16	73,8
33000 Toimintatuotot	2.854.056	2.503.120,00	1.266.421,02	50,6
34000 Toimintakulut				
34010 Henkilöstökulut				
34050 Palkat ja palkkiot	-5.980.273	-5.994.440,00	-4.002.168,73	66,8
34100 Henkilösivukulut				
34110 Eläkekulut	-1.326.327	-1.269.610,00	-798.081,32	62,9
34150 Muut henkilösivukulut	-271.284	-274.980,00	-182.360,86	66,3
34100 Henkilösivukulut	-1.597.611	-1.544.590,00	-980.442,18	63,5
34010 Henkilöstökulut	-7.577.883	-7.539.030,00	-4.982.610,91	66,1
34300 Palvelujen ostot				
34310 Asiakaspalvelujen ostot	-12.014.282	-113.940,00	-81.621,60	71,6
34320 Muiden palvelujen ostot	-2.802.585	-2.437.860,00	-1.747.962,73	71,7
34300 Palvelujen ostot	-14.816.867	-2.551.800,00	-1.829.584,33	71,7
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
34510 Ostot tilikauden aikana	-1.556.770	-1.382.700,00	-829.890,10	60,0
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1.556.770	-1.382.700,00	-829.890,10	60,0
34700 Avustukset				
34710 Avustukset kotitalouksille	-142.121	-199.000,00	-79.300,66	39,8
34720 Avustukset yhteisöille	-133.097	-159.390,00	-109.797,88	68,9
34700 Avustukset	-275.217	-358.390,00	-189.098,54	52,8
34800 Muut toimintakulut				
34810 Vuokratulut	-155.812	-150.360,00	-92.467,71	61,5
34820 Muut kulut	-76.574	-49.340,00	-2.708,72	5,5
34800 Muut toimintakulut	-232.386	-199.700,00	-95.176,43	47,7
34000 Toimintakulut	-24.459.124	-12.031.620,00	-7.926.360,31	65,9
34999 Toimintakate	-21.605.068	-9.528.500,00	-6.659.939,29	69,9
35000 Verotulot	8.694.533	4.896.000,00	3.517.678,33	71,8
35500 Valtionosuudet				
35510 Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	13.431.298	5.425.380,00	3.622.632,00	66,8
35520 Muut valtionosuudet	241.881	240.000,00	166.520,00	69,4
35500 Valtionosuudet	13.673.179	5.665.380,00	3.789.152,00	66,9
36000 Rahoitustuotot ja -kulut				
36010 Korkotuotot	235.326	155.100,00	71.301,96	46,0
36100 Muut rahoitustuotot	181.103	15.000,00	41.200,89	274,7
36200 Korkokulut	-129.647	-194.000,00	-125.701,30	64,8
36300 Muut rahoituskulut	-660.990	-44.000,00	-109.532,06	248,9
36000 Rahoitustuotot ja -kulut	-374.208	-67.900,00	-122.730,51	180,8
36999 Vuosikate	388.435	964.980,00	524.160,53	54,3
37000 Poistot ja arvonalentumiset				
37100 Suunnitelman mukaiset poistot	-1.338.466	-1.292.740,00	-817.136,19	63,2
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-1.338.466	-1.292.740,00	-817.136,19	63,2
38499 Tilikauden tulos	-950.031	-327.760,00	-292.975,66	89,4
38500 Poistoeron lisäys (+) tai vähennys (-)	3.548			
38700 Rahastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	300.000	327.760,00		
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-646.483	0	-292.975,66	-100,0

Rahoituslaskelma

PERHON KUNTA

Sivu 1
18.09.2023

Toteutumavertailu

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.08.2023

EUR

	TP 2022	Budj 2023	Toteuma 2023 01-08	Käyttö %
61100 Toiminnan rahavirta				
61110 Vuosikate	388.435	964.980,00	524.160,53	54,3
61130 Tulorahoituksen korjauserät	20.205	-25.000,00	-8.693,67	34,8
61100 Toiminnan rahavirta	408.640	939.980,00	515.466,86	54,8
61200 Investointien rahavirta				
61210 Investointimenot	-1.201.584	-5.245.000,00	-1.036.312,34	19,8
61220 Rahoitusosuudet investointimenoihin	51.419	750.000,00		
61230 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luo	30.462	25.000,00	10.389,00	41,6
61200 Investointien rahavirta	-1.119.704	-4.470.000,00	-1.025.923,34	23,0
61000 Toiminnan ja investointien rahavirta	-711.063	-3.530.020,00	-510.456,48	14,5
62000 Rahoituksen rahavirta				
62200 Lainakannan muutokset				
62210 Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6.000.000			
62220 Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6.390.982		-196.502,00	-100,0
62230 Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1.000.000		2.800.000,00	-100,0
62200	-1.390.982		2.603.498,00	-100,0
62400 Muut maksuvalmiuden muutokset				
62410 Toimeksiantojen varojen ja pääomien	-7.647		7.084,95	-100,0
62420 Vaihto-omaisuuden muutos	9.142			
62430 Saamisten muutos	723.755		586.594,09	-100,0
62440 Korottomien velkojen muutos	814.723		-529.316,91	-100,0
62400	1.539.973		64.362,13	-100,0
62000 Rahoituksen rahavirta	148.991		2.667.860,13	-100,0
63000 Rahavarojen muutos	-562.072	-3.530.020,00	2.157.403,65	-61,1
64010 Rahavarat 31.12.	6.999.267		9.156.670,30	-100,0
64020 Rahavarat 1.1.	7.561.339		6.999.266,65	-100,0
64030	-562.072	0	2.157.403,65	-100,0

Verotulot

PERHON KUNTA

Sivu 1
18.09.2023

Toteutumavertailu

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.08.2023

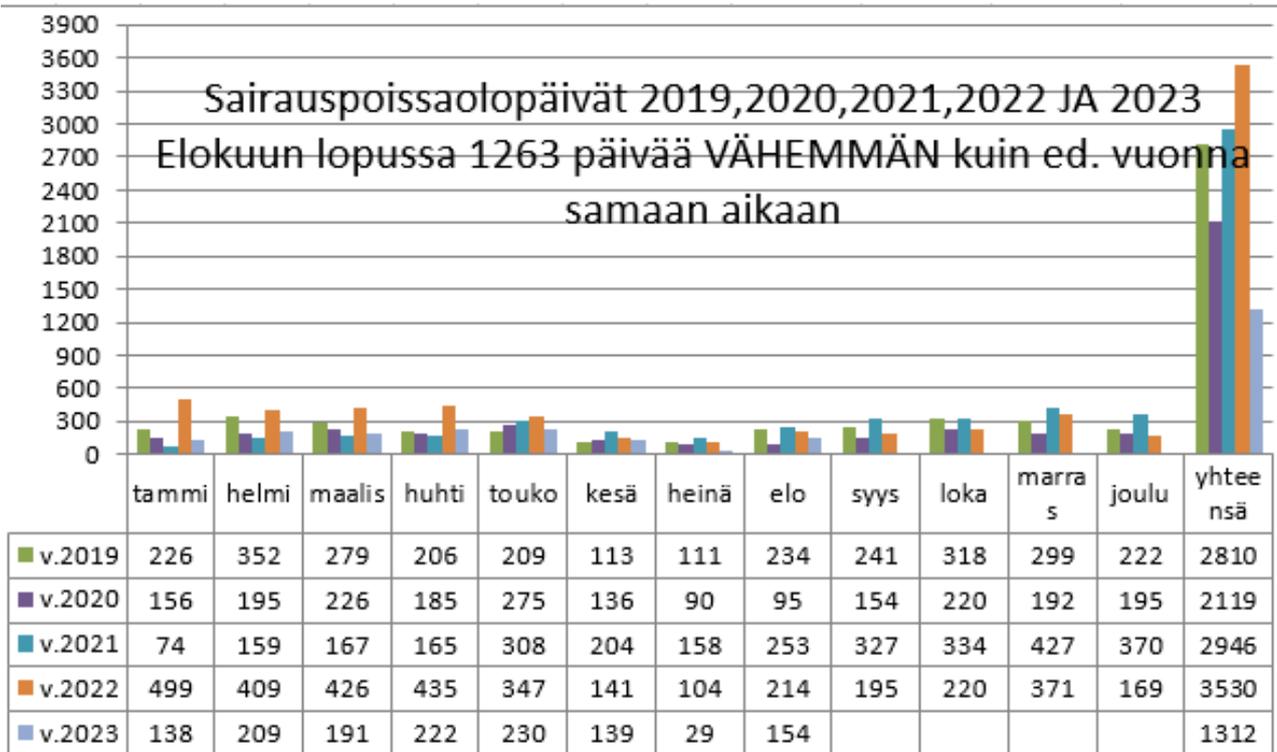
EUR

	TP 2022	Budj 2023	Toteuma 2023 01-08	Käyttö %
0000001 PERHON KUNTA				
5000 Kunnan tulovero	6.745.257	3.340.000,00	2.599.904,42	77,8
5100 Kiinteistövero	878.995	849.000,00	422.945,93	49,8
5200 Osuus yhteisöveron tuotosta	1.070.280	707.000,00	494.827,98	70,0
yhteensä	8.694.533	4.896.000,00	3.517.678,33	71,8

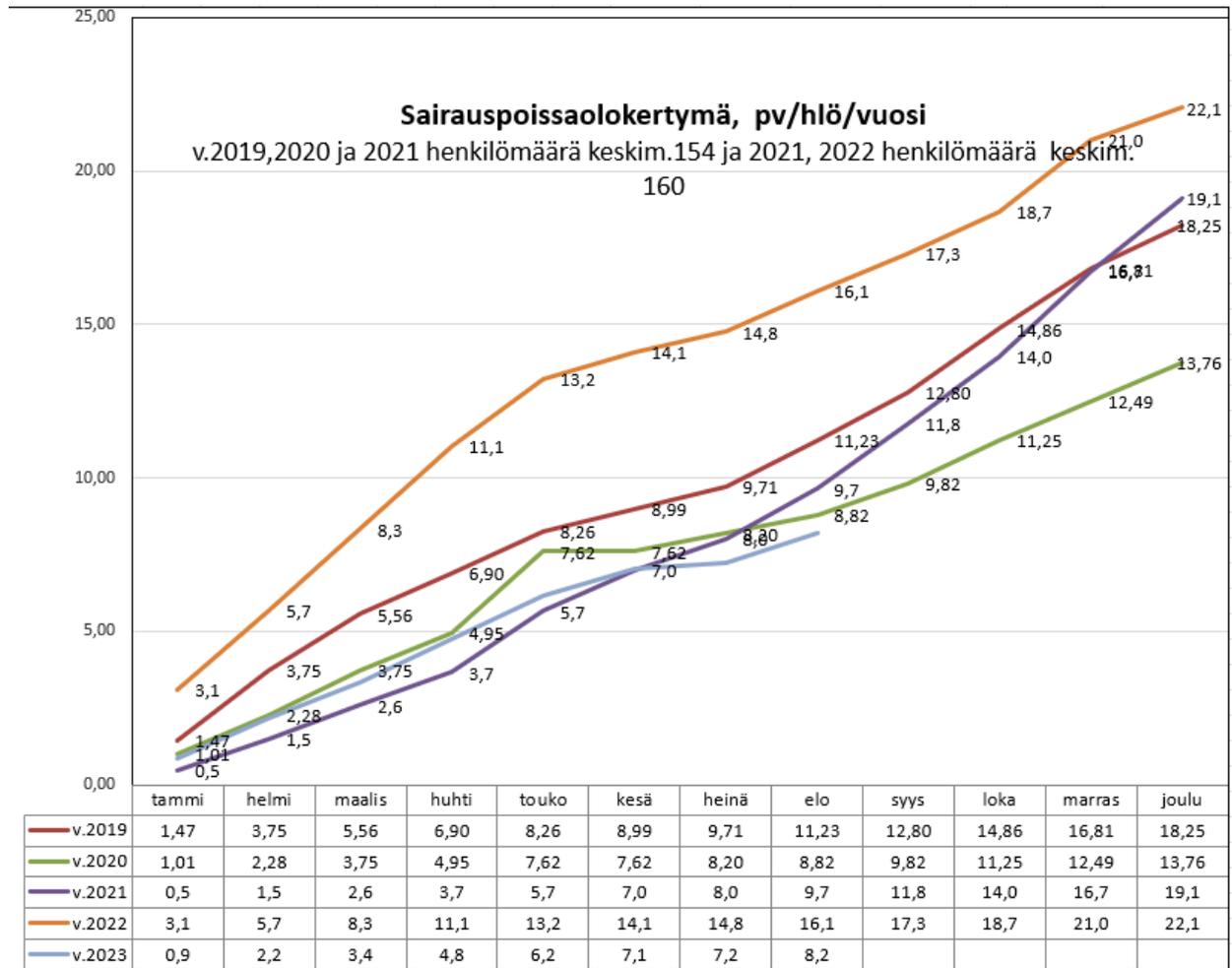
Henkilöstöraportti

HENKILÖSTÖRAPORTTI															
Virat ja toimet talousarviossa 2023															
<table border="1"> <tr> <td>TA 2023</td> <td>TA2023</td> </tr> <tr> <td>150,9</td> <td>PALKKATUELLA 1,3</td> </tr> </table>												TA 2023	TA2023	150,9	PALKKATUELLA 1,3
TA 2023	TA2023														
150,9	PALKKATUELLA 1,3														
2023															
ELOKUU	vakinaisia	ma/sij	palkkatuki	ELOKUU	HEINÄKUU	KESÄKUU	TOUKOKUU	HUHTIKUU	MAALISKUU	HELMIKUU	TAMMIKUU				
Palkansaajia, täysiaikaisia työkuukausia, EIKESÄTYÖNTEKJÖITÄ	119,40	21,4	2,00	140,80	132,40	142,80	152,70	152,60	153,10	154,30	151,50				
			Palkkatuki				yht. pl.	Palkkat	yht. pl.	Palkkat	yht. pl.	Palkkat			
			Kaikki yht.	142,80	133,20	143,60	153,5	153,6	154,1	155,3	152,0				
			muutos ed.kk	9,60	-10,40	-9,90	-0,10	-0,50	-1,20	3,30	-14,46				

Sairauspoissaolot

Sairauspoissaolokertymä

2. KOKO KUNTAKONSERNI

Konserniyhtiöiden raportointi tapahtuu puolivuositain. Ensimmäisen kerran kaudesta 1–6/2023 vuoden toisessa osavuositarkastuksessa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari
Kestävä kuntatalous	Käyttötalouden tasapainotus <ul style="list-style-type: none">toimintakulujen pienentyminen toiminnan tehostamisen kauttaVM:n kriisikuntakriteerit eivät täyty
Henkilöstön hyvinvointi paranee	Sairauspoissaolojen vähentäminen <ul style="list-style-type: none">sairauspoissaolojen määrä
Henkilöstön työtyytyväisyys	Henkilöstökysely <ul style="list-style-type: none">tehty ja analysoitu tutkimus
Ulkoinen kuntaimago paranee	Kunnan näkyvyyden lisääminen <ul style="list-style-type: none">kerätään tilasto uutis- ja somenäkyvyydestä
Asukasmäärän kehitys	Kuntalaiskysely <ul style="list-style-type: none">tehty ja analysoitu tutkimus
Asukasmäärän kehitys	Asukasmäärän lisääminen +50 henkilöllä <ul style="list-style-type: none">asukasmäärän tilastointi
Työllisyys	Työllisyyden lisääminen <ul style="list-style-type: none">työttömyysasteen seuranta kuukausittain talousraportoinnissa
Positiivinen asenneilmapiiri ja kiitoskulttuuri	Henkilöstö- ja kuntalaiskyselyt <ul style="list-style-type: none">tehty ja analysoitu tutkimus
Ulkoinen kuntaimago	
Osallisuus ja kehittäminen	
Ympäristön viihtyvyys	

PERHON KEHITYSYHTIÖ OY

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on toimia kunnan alueella yritys- ja elinkeinotoiminnan yleiseksi kehittämiseksi, sekä kunnan omistamien teollisuus- ja toimitilojen markkinoilla tapahtuvaa tilahallintaa. Kunnan elinkeinopolitiikan vahvistamiseksi on tarvetta myös uudisrakentamiselle. Perhon Kehitysyhtiö Oy pyrkii vastaamaan esille nouseviin tilatarpeisiin proaktiivisesti.

Yhtiön hallitus käsitteli kokouksessaan 30.8.2022 §:ssä 34, yhtiön strategiaa ja totesi, että yhtiön strategia vastaa hyvin toukokuussa 2022 kunnanvaltuustossa hyväksyttyä Perhon kunnan strategiaa Perhon kunta 2022–2030 – Puheista tekoihin. Yhtiön hallitus päätti myös, että yhtiön toiminnassa keskitytään konkreettisiin toimenpiteisiin.

Yhtiön tulot muodostuvat yhtiön omistamien kiinteistöjen vuokra- ja kiinteistönmyyntituloista, sekä mahdollisista mainostornien kustannusten laskuttamisesta yhteistyökumppaneilta.

Perustehtävää toteutetaan tiiviissä yhteistyössä yritysten, Kosek Oy:n, elinkeinoelämän järjestöjen (Yrittäjät, MTK, kauppakamari ja Viexpo) ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuma
Yritysten yhteistyön aktivoiminen	Kosek infot yrityksille ja toimialakohtaiset tapaamiset. Mittarina yhteensä 50 osallistujaa.	Kosekin palveluja esitelty yrittäjälounaalla 30.8.2023 Osallistujia 25 henkilöä.
Tapahtumat ja tilaisuudet	Yritysten aamukahvitilaisuudet. Mittarina 6 tapahtumaa ja yhteensä 50 osallistujaa.	Yritysten aamukahvitilaisuuksia on järjestetty 3 kertaa raportointikaudella. Osallistujia yhteensä 22 henkilöä.
Tilahallinta	Yhtiön omistamien teollisuustonttien kunnostaminen rakentamiskelpoiseen kuntoon. Mittarina Myllykangas, tontti 3 ja Partakoski, tontti 2 rakentamiskelpoisia	Käynnissä ja osittain toteutunut. Tontteina Partakoski ja Jukola.
Työllisyyden hoito	Osaajatarve- ja ”piilotyöpaikkojen” kartoitus alueen yrityksissä. Mittarina kartoitus toteutettu.	

Riskit ja epävarmuustekijät

Perustehtävä	Riski-/epävarmuustekijä	Toimenpide
Verkostotyö	Kiinteistönhoidon ulkoistaminen ei onnistu kustannustehokkaasti, koska markkina ei toimi.	Pyritään löytämään kuntakonsernin lisäksi muuta asiakaskuntaa, jotta kysyntävolyymi on riittävä
Toimintaympäristön vahvistaminen	Yhtiön omistamien toimitilojen tarjonta ei vastaa kysyntään	Pyritään rakentamalla ja peruskunnostuksilla parantamaan tarjontaa.

Toteutuminen 1.1.-31.6.2023

Yhtiön hallitus on pitänyt raportointijaksolla neljä (4) kokousta ja käsitellyt niissä 25 pykälää. Yhtiökokous pidettiin 14.6.2023, jossa vahvistettiin yhtiön toimintakertomus ja tilinpäätös sekä myönnettiin vastuuvapaus tilikaudelta 2022. Yhtiökokous hyväksyi talousarvion vuodelle 2023 ja valitsi yhtiön hallituksen jäsenet ja varajäsenet seuraavalle toimintakaudelle.

Yhtiön Perhon kunnalta ostamien teollisuustonttien Partakoski ja Jukola osalta myytiin puusto Keskipohjan MHY:n toimeksiantona ja tonttien pintakunta kasattiin tonttien reunoille, jotta ns. kivikoulun purkumateriaali voitiin vastaanottaa käytettäväksi tonttien kunnostukseen. Koko purkumateriaali kasattiin Partakosken tontille murskattuna ja siitä otettiin tarvittavat pitoisuusnäytteet, jotta varmistuttiin materiaalin soveltuvuudesta rakennekerrokseen. Syksyn aikana laaditaan rakennekerrossuunnitelmat ja tontit saatetaan rakennuskelpoiseen kuntoon.

Ns. Makrohallin remontti valmistui keväällä ja tilaan valmistui kolme erillistä tilaa, joista kaksi on vuokrattu uusille vuokralaisille. Makrohallin toisessa päädyssä on alkamassa vastaavanlainen remontti. Haasteena on saada tekijää remontille.

KIINTEISTÖ OY PERHON KARTANO

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen. Vuoden 2022 alusta toteutuva yhtiöittäminen siirtyy pääosa kuntakonsernin omistamista vuokra-asunnoista Kiinteistö Oy Perhon Kartanon toiminnaksi. Olemassa olevien kiinteistöjen osalta vuokratasot tarkastetaan siten, että vuokra ei sisällä kunnan kompensatiota ja on markkinalähtöinen. Kunnan asuntopolitiikan vahvistamiseksi on tarvetta myös uudisrakentamiselle. Kiinteistö Oy Perhon Kartano pyrkii vastaamaan esille nouseviin vuokra-asunto tarpeisiin proaktiivisesti.

Yhtiöllä on vuokra-asuntoja Möttösessä, Kirkonkylällä ja Oksakoskella.

PERHON OPISKELIJA-ASUNNOT OY

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Yhtiön vuokra-asunnot ovat Kirkonkylällä.

ASUNTO OY RIVIHIEKKA

Kunnan 65,9 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Yhtiön vuokra-asunnot ovat Kirkonkylällä.

ASUNTO OY PERHONJOKIRANTA

Kunnan 60 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Yhtiön vuokra-asunnot ovat Kirkonkylällä.

	Asuntojen lkm	Vuokra €/m2	Sis. lämpö	Lämmitys- muoto
Kiinteistö Oy Perhon Kartano				
- Eeronkuja 2–4, rak. 1988-9	15	7,64	x	kaukolämpö
- Kiveläntie 855, rak. 2009	2	8,00	x	maalämpö
- Kiveläntie 855, rak. 1990–91	10	5,25		sähkölämmitys
- Keskustie 12, rak. 1977	10	7,23	x	kaukolämpö
- Kinniäntie 2–4, rak. 1982-84	19	7,15	x	kaukolämpö
- Jaakonkuja 6, rak. 1992–98	14	8,10	x	kaukolämpö
- Kalliontie 2, rak. 1986	5	6,08		sähkölämmitys
- Lehdontie 3, rak. 1989	8	6,06	x	kaukolämpö
- Mäntykuja 4, rak. 2004	2	8,60		sähkölämmitys
- Vehmassuontie 16a, rak. 1989	5	7,00	x	kaukolämpö
- Vehmassuontie 16b, rak. 2018	5	10,00	x	kaukolämpö
Perhon Opiskelija-asunnot Oy Riihikankaantie 1, rak 2005	7	8,50–9,50	x	maalämpö
As Oy Rivihiekka Tuomaankuja 2, rak 1985–1992 kunta omistaa 65,9 % yksityisillä 34,1 %	yht. 9 6 3	5,25		sähkölämmitys
As Oy Perhonjokiranta Vehtarinkuja 6 kunta omistaa 60 % yksityisillä 40 %	yht. 5 3 2	10,00	x	kaukolämpö
Yhteensä kunnan omistamia	111			

KONSERNIN ASUNTOYHTIÖT KOKONAISUUTENA

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toimenpide
Kuntalaisten hyvinvointi Sujuvuudella taloushyötyjä	Kohtuuhintaiset ja viihtyisät vuokra-asunnot Huonokuntoisimpien asuntojen peruskunnostaminen Kiinteistönhoitoon panostaminen Mittarina positiivinen asiakaspalaute ja käyttöasteet (95 %) Hallinnon toiminnan vakiinnuttaminen.	

3. KÄYTTÖTALOUSOSA

3.1. KUNNANHALLITUS

KÄYTTÖTALOUSOSA

Ulkoinen/Sisäinen	Toteutumavertailu		EUR	
	01.01.2023 - 31.08.2023			
	TP 2022	Budj 2023	Toteuma 2023 01-08	Käyttö %
00000010 KESKUSVAALILAUTAKUNTA				
33000 Toimintatuotot	5.025	2.800,00		
34000 Toimintakulut	-6.821	-9.420,00	-6.128,53	65,1
34999 Toimintakate	-1.797	-6.620,00	-6.128,53	92,6
36999 Vuosikate	-1.797	-6.620,00	-6.128,53	92,6
38499 Tilikauden tulos	-1.797	-6.620,00	-6.128,53	92,6
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-1.797	-6.620,00	-6.128,53	92,6
00000020 TARKASTUSLAUTAKUNTA				
34000 Toimintakulut	-23.817	-28.550,00	-15.518,86	54,4
34999 Toimintakate	-23.817	-28.550,00	-15.518,86	54,4
36999 Vuosikate	-23.817	-28.550,00	-15.518,86	54,4
38499 Tilikauden tulos	-23.817	-28.550,00	-15.518,86	54,4
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-23.817	-28.550,00	-15.518,86	54,4
00000040 KUNNANHALLITUS				
33000 Toimintatuotot	934.421	968.860,00	626.328,30	64,6
34000 Toimintakulut	-14.123.476	-2.288.760,00	-1.572.912,82	68,7
34999 Toimintakate	-13.189.055	-1.319.900,00	-946.584,52	71,7
36000 Rahoitustuotot ja -kulut			-107,98	-100,0
36999 Vuosikate	-13.189.055	-1.319.900,00	-946.692,50	71,7
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-23.116	-20.380,00	-12.645,76	62,0
38499 Tilikauden tulos	-13.212.171	-1.340.280,00	-959.338,26	71,6
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-13.212.171	-1.340.280,00	-959.338,26	71,6

Toimintakate on valtuuston nähden sitova.

Vaalit

Tilivelvollinen Keskusvaalilautakunta

Vaalien tehtävänä on vaalilain mukaisesti järjestettävät vaalipalvelut Perhon kunnassa. Tehtävänä on mm. yleisen ennakköäänestyksen, laitos- ja kotiaäänestyksen sekä varsinaisen vaalipäivän äänestyksen järjestäminen, äänestystuloksen laskenta ja vahvistus, tiedottaminen sekä vaaliorganisaation koulutus.

Vuonna 2023 huhtikuussa on eduskuntavaalit ja vuonna 2024 on presidentinvaali ja Europarlamenttivaalit.

Oikeusministeriö suorittaa kunnalle eduskuntavaaleissa, presidentinvaaleissa ja europarlamenttivaaleissa sekä ensimmäisissä aluevaaleissa kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän kutakin kunnassa asuvaa äänioikeutettua kohden.

Tunnusluvut Vaalit/ äänestysprosentti	Ta 2021	Tot. 2022	Tot. 2023	Ts 2024
Äänioikeutettujen määrä	1880	1861	1998	
Eduskuntavaalit/ äänestys-%			68,7 %	
Presidentinvaalit				X
Kuntavaalit	59,70 %			
EU-vaalit				X
Aluevaalit		59,6		

Toteutuminen 1.1.-31.8.2023

Eduskuntavaalit toimitettiin virheettömästi. Oikeusministeriön korvaus vaalien järjestämisestä oli 5.024,70 €.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Lisäksi tarkastuslautakunta arvioi, onko kunnan toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Kuntalain 84 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tulee valvoa luottamushenkilöiden sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tarkastuslautakunnan arviointitoiminnan tulee perustua arviointisuunnitelmaan (121.4 §), joka voidaan tarkastuslautakunnan niin päättäessä antaa tiedoksi valtuustolle.

Tarkastuslautakunnan arviointityötä kehitetään myös jatkossa kunnan toiminnan tuloksellisuutta tukevaksi.

Tarkastustoimi

Tilivelvollinen: tarkastuslautakunta

Valtuuston valitsema tilintarkastaja kaudelle 2022–2023 on BDO Auditor Oy, ja vastuullisena tarkastajana toimii Tuula Ylikangas.

Tunnusluvut	Tp 2021	TP 2022	TA 2023	Toteuma
Määrätavoitteet:				
- tarkastuspäivät/v	15,8	15,9	12	8,0
- kokousten lukumäärä	7	8	10	6
Hallintokuntavierailut/ johdon tapaamiset	4	7	5	2

Toteutuminen 1.1.—31.8.2023

Kunnanvaltuusto päätti (13.12.2021 § 101), että hallinnon ja talouden tarkastuspalvelut v. 2022 – 2023 + optio v. 2024–2025 hankitaan Oy BDO Auditor Ab:ltä.

Tarkastuslautakunnan sihteeripalveluja on ostettu BDO Auditorilta 1.1.-31.8.2023 19,99 tuntia.

Kunnanhallitus yhteensä

Ulkoinen/Sisäinen	Toteutumavertailu			
	01.01.2023 - 31.08.2023			
	TP 2022	Budj 2023	Toteuma 2023 01-08	Käyttö %
33000 Toimintatuotot	934.421	968.860,00	626.328,30	64,6
34000 Toimintakulut	-14.123.476	-2.288.760,00	-1.572.912,82	68,7
34999 Toimintakate	-13.189.055	-1.319.900,00	-946.584,52	71,7
36000 Rahoitustuotot ja -kulut			-107,98	-100,0
36999 Vuosikate	-13.189.055	-1.319.900,00	-946.692,50	71,7
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-23.116	-20.380,00	-12.645,76	62,0
38499 Tilikauden tulos	-13.212.171	-1.340.280,00	-959.338,26	71,6
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-13.212.171	-1.340.280,00	-959.338,26	71,6

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.08.2023

	TP 2022	Budj 2023	Toteuma 2023 01-08	Käyttö %
00000410 YLEISHALLINTOPALVELUT				
33000 Toimintatuotot	520		686,75	-100,0
34000 Toimintakulut	-735.916	-799.550,00	-526.835,07	65,9
34999 Toimintakate	-735.396	-799.550,00	-526.148,32	65,8
36000 Rahoitustuotot ja -kulut			-24,95	-100,0
36999 Vuosikate	-735.396	-799.550,00	-526.173,27	65,8
38499 Tilikauden tulos	-735.396	-799.550,00	-526.173,27	65,8
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-735.396	-799.550,00	-526.173,27	65,8
00000420 TUKIPALVELUT				
33000 Toimintatuotot	792.031	843.860,00	569.133,81	67,4
34000 Toimintakulut	-768.915	-823.480,00	-556.435,54	67,6
34999 Toimintakate	23.116	20.380,00	12.698,27	62,3
36000 Rahoitustuotot ja -kulut			-52,79	-100,0
36999 Vuosikate	23.116	20.380,00	12.645,48	62,0
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-23.116	-20.380,00	-12.645,76	62,0
38499 Tilikauden tulos	0	0	-0,28	-100,0
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	0	0	-0,28	-100,0
00000430 TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN				
33000 Toimintatuotot	9.699		817,29	-100,0
34000 Toimintakulut	-154.530	-161.080,00	-131.736,16	81,8
34999 Toimintakate	-144.832	-161.080,00	-130.918,87	81,3
36999 Vuosikate	-144.832	-161.080,00	-130.918,87	81,3
38499 Tilikauden tulos	-144.832	-161.080,00	-130.918,87	81,3
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-144.832	-161.080,00	-130.918,87	81,3
00000440 ELINKEINOJEN EDISTÄMINEN				
34000 Toimintakulut	-423.619	-326.250,00	-250.446,05	76,8
34999 Toimintakate	-423.619	-326.250,00	-250.446,05	76,8
36000 Rahoitustuotot ja -kulut			-30,24	-100,0
36999 Vuosikate	-423.619	-326.250,00	-250.476,29	76,8
38499 Tilikauden tulos	-423.619	-326.250,00	-250.476,29	76,8
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-423.619	-326.250,00	-250.476,29	76,8
00000450 YHTEISTOIMINTA- JA KUNTAOSUUEDET				
34000 Toimintakulut	-11.989.951	-132.900,00	-88.640,00	66,7
34999 Toimintakate	-11.989.951	-132.900,00	-88.640,00	66,7
36999 Vuosikate	-11.989.951	-132.900,00	-88.640,00	66,7
38499 Tilikauden tulos	-11.989.951	-132.900,00	-88.640,00	66,7
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-11.989.951	-132.900,00	-88.640,00	66,7
00000460 MAA- JA METSÄTILAT				
33000 Toimintatuotot	132.171	125.000,00	55.690,45	44,6
34000 Toimintakulut	-50.545	-45.500,00	-18.820,00	41,4
34999 Toimintakate	81.626	79.500,00	36.870,45	46,4
36999 Vuosikate	81.626	79.500,00	36.870,45	46,4
38499 Tilikauden tulos	81.626	79.500,00	36.870,45	46,4
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	81.626	79.500,00	36.870,45	46,4

Yleishallintopalvelut

Yleisjohto ja talous

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja Lauri Laajala, talous- ja hallintojohtaja Terhi Kultalahti (virkavapaalla 23.8.2023 alkaen), sijaisena Kirsi Kellokangas

Tehtäväalue tuotetaan kunnanhallituksen alaisuudessa. Tehtäväalueeseen kuuluvat yleishallinnon palvelut (kunnanvaltuusto, kunnanhallitus ja toimikunnat, hallintopalvelut sekä toimisto-, talous- ja tietohallintopalvelut).

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta, valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, valmistelee talouden sopeuttamisen vaatimat organisaatiomuutokset, valvoo eri toimielinten ja kuntakonsernin sekä liikelaitosten ja tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutumista, edustaa kuntaa, käyttää puhevaltaa sekä antaa tarvittaessa ohjeita.

Kunnanjohtaja toimii viraston päällikkönä ja talous- ja hallintojohtaja yleishallinnon osastopäällikkönä, henkilöstöpäällikkönä ja palkka-asiamiehenä. Yleishallinto toimii kunnanjohtajan apuna kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston ratkaisovaltaan kuuluvien asioiden valmistelussa. Kunnanjohtaja vastaa kunnanhallituksen alaisuudessa kunnallisesta edunvalvonnasta ja yhteistoimintaosuuksista (Kuntaliitto, Keski-Pohjanmaan liitto ym.), kunnan asioiden tiedottamisesta sekä työmarkkinatuen kuntaosuuksista.

Riskit: Työ on asiantuntijasidonnaista ja vastaa kunnan hallinnon tukipalveluista. Henkilöstömuutokset ja mahdolliset pitkät poissaolot kuormittavat hallinnon tehtäväaluetta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuma
Kestävä kuntatalous	Käyttötalouden tasapainotus <ul style="list-style-type: none">toimintakulujen pienentyminen toiminnan tehostamisen kautta	Kunnanhallitus nimesi 7.12.2022 §:ssä 283 talouden tasapainottamistyöryhmän. Työryhmä on kokoontunut raportointikaudella kuusi kertaa, ja valtuusto on vahvistanut työryhmän esityksen taloudentasapainottamistoimenpiteistä.
Henkilöstön hyvinvointi paranee	Sairauspoissaolojen vähentäminen <ul style="list-style-type: none">sairauspoissaolopäivät	Sairauspoissaolot vähentyneet tarkastelujaksolla 1-8/2023 7,9 pv/hlö vrt. 2022.
Ulkoisen kuntaimago	Kuntalaiskyselyn tulokset <ul style="list-style-type: none">tehty ja analysoitu tutkimus	Asukasmäärä laskenut tarkastelujaksolla 54 henkilöä.
Näkyvä sidosryhmäyhteistyö	Osallistuminen sidosryhmien tilaisuuksiin ja kirjalliset kannanotot <ul style="list-style-type: none">tilaisuuksien ja kannanottojen määrä	Yrittäjien iltakahvitilaisuuksia pidetty kolme kertaa raportointijaksolla.
Näkyvä yrittäjäyhteistyö		

	<p>Vuoropuhelu yrittäjien kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> yhteisten tilaisuuksien määrä 	<p>Elinvoimakysely ja -seminaari toteutettiin keväällä. Kyselyyn vastasi 74 yrittäjää. Toukokuussa kunnan luottamus- ja viranhaltijajohto sekä yrittäjäyhdistyksen puheenjohtaja osallistuivat Suomen Yrittäjien Kunnallisjohdon seminaariin Lahdessa.</p>
--	--	--

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	Toteuma
Kunnanvaltuuston kokoukset	11	10	10	6
Kunnanhallituksen kokoukset	23	23	17	12
Taloushallintopalveluja käyttävät organisaatiot lkm	6	6	6	6

Toteutuminen 1.1.—31.8.2023

Raportointikaudella kunnanhallitus on kokoontunut 12 kertaa ja käsitellyt yhteensä 237 pykälää. Kunnanvaltuusto on pitänyt kuusi (6) kokousta ja käsitellyt 59 pykälää. Valtuusto on pitänyt raportointikaudella kolme (3) valtuustoseminaarin, joissa aiheena on ollut talouden tasapainottaminen ja vuoden 2024 talousarvion laadinta.

Tukipalvelut: Henkilöstöhallinto, Toimistopalvelut

Tilivelvollinen: talous- ja hallintojohtaja Terhi Kultalahti (virkavapaalla 23.8.2023 alkaen), sijaisena Kirsi Kellokangas

Henkilöstöhallinnon tehtävänä on johtaa ja kehittää henkilöstöhallintoa. Henkilöstöhallinnossa hoidetaan omalta osaltaan lainsäädännön työnantajalle asettamia velvoitteita sekä toimitaan kunnan asiantuntijatahona henkilöstöasioissa. Henkilöstöhallinto vastaa kunnanhallituksen alaisuudessa myös yhteistoiminnasta ja neuvottelutoiminnasta sekä työnantajapolitiikan koordinoinnista. Asiat, jotka vaikuttavat olennaisesti henkilöstön asemaan ja palvelussuhteisiin, työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin käsitellään yhteistyöryhmässä. Työterveyshuollon palveluista vastaa Työplus Oy. Työterveyshuollon sopimukseen kuuluu sekä ennaltaehkäisevä työterveyshuolto että sairaanhoito.

Tehtäväalue hoitaa koko kunnan henkilöstön työterveyshuollon, yhteisen koulutuksen ja työtoiminnan. Kaikki kustannukset vyörytetään tilinpäätöksessä hallintokunnille henkilöstömäärän suhteessa.

Toimistopalveluiden tehtäväalue vastaa kunnan kirjanpidon, raha- ja maksuliikenteen, osto- ja myyntilaskutuksen, toimisto- ja it-palvelut palvellen kunnanhallitusta, kunnanvaltuustoa, kuntalaisia, hallintokuntia, viranhaltijoita, työntekijöitä sekä kaikkia kunnan yhteistyötahoja. Kirjanpito sekä raha- ja maksuliikenne siirtyvät vuoden 2023 alusta Järvinet Oy:n hoidettavaksi.

Tehtäväalueen tuottamia isännöinti- ja/tai kirjanpitopalveluja käyttävät myös kuntakonserniin kuuluvat Kiinteistö Oy Perhon Kartano, Perhon Opiskelija -asunnot Oy, As Oy Rivihiekka ja Perhon Kehitysyhtiö Oy, Asunto Oy Perhon Paroni sekä As Oy Perhonjokiranta.

Tehtäväalueella tulee suorittaa sille kuuluvat toimisto-, (talous-) ja henkilöstöhallinto- sekä tukipalvelutehtävät mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti sekä hyvän asiakaspalveluperiaatteen mukaisesti. Tehtävänä on mahdollistaa tavoitteiden, vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden onnistuminen sujuvilla ja tehokkailla sisäisillä palveluilla sekä osallistumalla aktiivisesti palveluprosessien kehittämiseen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuma
Kestävä kuntatalous	<p>Taloushallinnon ulkoistaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> uuden toimintatavan sujuva käyttöönotto <p>Maksumuistutusten ja perintätoiminnan ulkoistaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> tasapuolinen ja toimiva järjestelmä käytössä 	<p>Toteutunut.</p> <p>Taloushallinnossa kesän aikana tapahtuneet henkilöstömuutokset aiheuttavat haastetta, taloussihteerin toimen täyttö on käynnissä.</p> <p>Toteutunut osittain</p> <p>- huhtikuussa palvelun sujuvuudessa vielä hiottavaa toimijoiden yhteensovittamisen osalta.</p>

Metsän hoito ja -myynti

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja Lauri Laajala

Tehtävä: Metsän myynnin kilpailuttaminen ja metsänhoidollisten toimenpiteiden valvonta sekä tehtyjen metsäkauppojen toteutumisen seuranta, kiinteistöjen myynnin valmistelu (tontit ja palvelutuotannosta poistuneet kiinteistöt).

Kunnalla on omistuksessaan merkittävä metsäomaisuus. Metsänhoitosopimus Metsänhoitoyhdistys Keskipohja ry:n kanssa käsittää 1.652 hehtaaria. Sopimuksella edistetään kunnan metsänhoidollisten tavoitteiden toteutumista ja se käsittää puukaupan ja metsänhoitotyöt.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteuma
Kestävä kuntatalous	<p>Metsäomaisuuden kestävä hoitaminen ja talousarvion mukainen puun myynti</p> <ul style="list-style-type: none"> Mittarina talousarvion toteutuminen puun myynnin osalta. 	<p>Talousarviotavoitteesta toteutunut n. 50 % raportointijaksolla. Loppuerästä tarjouspyyntö menossa.</p>

Elinkeinojen edistäminen

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja Lauri Laajala

Tehtäväalueeseen sisältyy: Yrityspalvelut ja hanketoiminta, Kuntamarkkinointi, Nuorten työllistämistuki ja Joukkoliikenne

Perhon Kehitysyhtiö Oy on Perhon kunnan 100 % omistama kehitysyhtiö, jonka perustehtävä on aktivoida kunnan elinkeinopolitiikkaa ja edesauttaa perholaisten yritysten ja kuntaan yritystoimintaa suunnittelevien toimijoiden menestymistä sekä kunnan omistamien teollisuus- ja toimitilojen tilahallinta ja kehittäminen.

Kosek Oy:n (Kokkolanseudun Kehitys Oy) elinkeino-/yritysneuvonta ja hankepalvelut (yrityskehittäjän asemapaikka Perho) tuottaa yritysten perustamis- ja rahoitusneuvontaa sekä kehittämishankeneuvontaa. Yhteistyö mahdollistaa perholaisten yritysten käyttöön koko Kosek Oy:n yrityskehittäjähenkilöstön osaamisen. Kosek Oy:n perustoiminnan rahoitus on n. 28,00 €/as.

Kehittämishankkeissa, joissa Perhon kunta on osarahoittajana, hallinnoivien yhteistyöorganisaatioiden (mm Kosek Oy, ProAgria Keski-Pohjanmaa, Centria ja Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä) projektihenkilöstö on käytettävissä projektikohtaisiin toimenpiteisiin alueen yrityksissä.

Perhon kehitysyhtiö Oy:n toiminalliset ja taloudelliset tavoitteet, toimenpiteet, mittarit ja toiminnan riskit esitetään konserniyhtiön osiossa.

Kuntamarkkinointi on uudessa kuntastrategiassa keskeisessä roolissa, johon toimintavuoden aikana panostetaan aikaisempaa voimakkaammin ja systemaattisesti. Kuntamarkkinoinnin vahvistaminen koskee koko kuntaorganisaatiota ja -henkilöstöä.

Nuorten työllistämistuella ja kunnan kesätyöpaikkatarjonnalla pyritään mahdollistamaan mahdollisimman monelle perholaistalle nuorelle kesätyöpaikka kesän 2023 aikana.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteuma
Maineella vetoa ja työvoimaa	Kunnan viestinnän ja näkyvyyden aktivoiminen kaikessa viestinnässä. Ulkoisen kuntaimageen tutkimus <ul style="list-style-type: none">Mittarina keskiarvo 3,5/5.	Viestintäsihteerin toimi täytetty määräaikaisena. Viestintää aktivoitu selkeästi. Perhoon tulevassa digi-ulkomainostaulusta on osuus Perhon Kehitysyhtiöllä, jolla vahvistetaan kunnan ja konsernin markkinointia. Ulkoista imagotutkimusta ei ole toteutettu.

Toteutuminen 1.1.—31.8.2023

Kuntastrategian täytäntöönpanon osana on raportointikaudella panostettu Elinvoimatyön vahvistamiseen. Työn pohjaksi toteutettiin avainhenkilöiden syvähaastattelut (12 haastattelua, 18 henkilöä) yhteistyökumppani Suomen Yrittäjyysakatemia Oy:n toimesta. Haastattelujen pohjalta toteutettiin yrittäjille, luottamushenkilöille ja kunnan henkilöstölle kysely, jossa kartoitettiin haastatteluissa saatujen tulosten oikeellisuutta. Kyselyyn vastasi 135 henkilöä. Tulokset esiteltiin 18.4.2023 pidetyssä elinvoimaseminaarissa, johon osallistui n. 100 henkilöä.

Elinvoimatyö on jatkumassa Perhon Kehitysyhtiön toimesta perholaisille yrityksille suunnatun Kannattavan kasvun tilaisuudella, jossa tavoitteena koota kasvuhaluiset yritykset yritysryhmähankeisiin, joiden toimenpiteillä tuetaan yritysten ja toimialojen kasvun edellytyksiä.

Yritysten iltakahvitilaisuuksia on järjestetty raportointikaudella kolme kertaa. 26.1.2023 Muoviitala Oy:llä ja 13.4.2023 kunnantalolla, jossa aiheena oli Leader yritysrahoitus tulevalle ohjelmakaudella sekä 30.5.2023 kunnantalolla, jossa aiheena oli Leader yritysrahoituksen mahdollisuudet.

Työllisyyden edistäminen

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja Lauri Laajala

Työmarkkinatuen kuntaosuus jää kunnan maksettavaksi/hoidettavaksi. Työllisyyden hoidon osalta yhteistyötä maakunnan kuntien välillä jatketaan Työllisyyden kuntakokeilussa Kokkolan kaupungin koordinoimana. Toimintaa kehitetään työvalmentajan johdolla yhteistyössä etsivän nuorisotyöntekijän ja kunnassa toimivien yritysten ja yhdistysten kanssa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteuma
Yhdessä hyvinvointi	Yritysten kanssa tehtävällä yhteistyöllä luodaan työllistymismahdollisuuksia kuntalaisille <ul style="list-style-type: none">Mittarina työttömyys %:n ja pitkäaikaistyöttömien määrän lasku	Työttömyysaste on raportointikaudella noussut Perhossa huhtikuun 7,6 %:sta elokuun 9,6 %:iin.

Riskit: Työllisyyden hoidon tavoitteiden saavuttamisen riskinä on työttömänä olevan työvoiman osaamisen ja yrityksissä olevien osaamistarpeiden kohtaanto sekä pitkäaikaistyöttömien aktivoiminen työmarkkinoiden käyttöön ja osaamisen kehittäminen kysynnän suuntaan. Aktiivisella vuoropuhelulla yrityksiin ja työttömiin työnhakijoihin pyritään edistämään kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa sekä pitkäaikaistyöttömien aktiivisuutta elämänhallintaan.

Toteutuminen 1.1.—31.8.2023

Työllisyyden kuntakokeiluun liittyvä työvalmentajan työpanos ei ole ollut käytössä, eikä palvelua ole voitu tarjota suunnitellusti. Työllisyyden kuntakokeilun asiantuntijavastaanotto toimii Perhossa kunnantoimistolla pääsääntöisesti maanantaisin.

TE2025 työllisyysalueen uudistuksen valmistelu on jatkunut vastuukuntamallin pohjalta, jossa Kokkolan kaupunki toimii isäntäkuntana. Perhon kunnanvaltuusto hyväksyi periaatteet valmistelulle kesäkuun kokouksessaan. Valmistelussa on kevään ja kesän aikana valmisteltu kuntajohtajatyöryhmässä sopimusta Keski-Pohjanmaan kuntien välistä sopimusta työvoimapalvelujen järjestämiseksi. Erillisessä työryhmässä on valmisteltu järjestämissuunnitelmaa, jossa kuvataan työllisyydenhoidon käytännön toimintaa.

Maaseutupalvelut

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja Lauri Laajala, maaseutuasiamies Seija Klemola

Maaseutuelinkeinoviranomaiselle laissa säädettyjä tehtäviä hoitaa Maaseutuyksikkö KaseKa, johon myös Perho kuuluu. Maaseutuyksikön toiminta kuuluu hallinnollisesti Lestijärven kunnan maaseutulautakunnan alaisuuteen. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät tekevät sidosryhmien kanssa yhteistyötä maaseudun kehittämistehtävissä. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät voivat hoitaa myös muita kuin maataloushallintoon liittyviä kuntakohtaisia tehtäviä.

Maaseututoimella on hajautettu toimintamalli: jokaisessa kunnassa on toimipiste ja palvelu tuotetaan kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluna. Asiakkaat voivat asioida kaikissa sopimuskuntien toimipisteissä.

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kannuksen kaupunki ja Kaustisen seutukunnan kunnat, Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Perho, Toholampi ja Veteli ovat solmineet maaseutuhallinnon yhteistoimintasopimuksen.

Maaseutuasiamiehet ja johtava viranhaltija hoitavat maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa (210/2010) säädetyn lain mukaiset maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädettyt viranomaistehtävät. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät tekevät sidosryhmien kanssa yhteistyötä maaseudun kehittämistehtävissä. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät voivat hoitaa myös muita kuin maataloushallintoon liittyviä kuntakohtaisia tehtäviä.

Maaseututoimella on hajautettu toimintamalli: Jokaisessa kunnassa on toimipiste ja palvelu tuotetaan kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluna. Viranhaltijat siirtyvät tarvittaessa eri työpisteisiin tarkoituksenmukaisuuden ja asiakaslähtöisyyden perusteella. Asiakkaat voivat asioida kaikissa sopimuskuntien toimipisteissä.

Tavoitteet ja tunnusluvut

Lakisääteisten tehtävien hoitaminen ajallaan ja virheettömästi. Viljelijäkoulutusten järjestäminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Annetaan neuvontaa ja avustetaan investointien suunnittelussa ja hakemisessa.

Toimenpiteet

Hoidetaan maataloustukien käsittely säädösten ja ohjeiden mukaan. Järjestetään sidosryhmien kanssa yhteistyössä koulutusta viljelijöille. Tiedotetaan aktiivisesti kuntatiedotteiden, nettisivujen ja sähköpostien avulla ajankohtaisista tukiin liittyvistä asioista. Osallistutaan aktiivisesti kunnissa järjestettäviin maaseudun kehittämispalavereihin. Kannustetaan sopimuskuntia ja viljelijöitä osallistumaan maaseudun kehittämishankkeisiin. Henkilöstö osallistuu ja kuuluu pääasiallisen työpisteensä tyky-toimintaan.

Laatutavoitteet

Kunnan tavoitteena on, että maksatus saatetaan järjestelmässä hyväksytty tilaan yhden kuukauden kuluessa maksatuksen esteen poistumisesta. Tukihaun tallennukset tehdään 20.6. mennessä. Päätökset viljelijöille toimitetaan kahden kuukauden sisällä maksatuksesta. Takaisinperintöjen osalta tavoitteena on, että takaisinperintäpäätös tehdään kuuden kuukauden sisällä takaisinperinnän perusteen muodostumisesta.

Tuotantotavoitteet

Maaseututoimi pysyy annetussa raamissa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	
Aktiivitulojen lkm	102	
Peltoa viljelyksessä, ha	5800	
Aktiivituloilla peltoa keskim.	56,9	
Maksetut tuet, milj.	5,1	

Tunnusluvut	Tp 2018	Tp 2019	Tp 2020	Tp 2021	Ta 2023
Aktiivituloja, lkm	113	109	107	103	102
Peltoa viljelyksessä, ha	5 785	5 858	5 581	5 761	5 800
Aktiivituloilla peltoa keskim. ha	51,20	53,74	55,2	55,9	56,9
Maksetut tuet, milj. €	5,17	5,22	4,8	5,1	5,1

Toteutuminen 1.1.-31.8.2023

Maatalousyrittäjien avustus- ja kehittämismäärärahan jakoperusteet vahvistettiin kunnanhallituksessa 13.2.2023. Määräraha kohdennetaan edellisvuosien tapaan talousneuvonta- ja kehittämisasiantuntijapalveluihin, yrittäjien työssäjaksamiseen ja yhteisöllisyyden vahvistamiseen. Valtuuston vahvistama taloudentasapainottamisen toimenpiteet vaikuttavat käytettävissä olevaan avustuskokonaan.

Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuollon tehtäviin kuuluu valvoa ihmisen terveyteen vaikuttavaa elinympäristöä sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Tämä tarkoittaa esimerkiksi puhdasta juomavettä, hyvää sisäilmaa ja turvallisia elintarvikkeita.

Ympäristöterveydenhuolto vastaa mm. asumisterveyden, elintarvikkeiden, tupakkalain, talous- ja uimavesien valvonnasta sekä eläinsuojelusta ja eläinlääkäripalveluiden järjestämisestä. Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto vastaa näistä tehtävistä Kokkolan ja Kannuksen kaupungeissa sekä Kaustisen, Halsuan, Vetelin, Perhon, Toholammin, Kruunupyyn ja Lestijärven kunnissa.

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollon organisaatio koostuu:

- Kokkolan kaupungin organisaatioon kuuluvasta ympäristöterveyslautakunnasta, joka on kuntien yhteinen lautakunta.
- Ympäristöterveydenhuollon tulosaluetta johtavasta terveysvalvonnan johtajasta ja tämän alaisuudessa toimivista eläinlääkäreistä, terveystarkastajista ja muusta henkilöstöstä.

Toteutuminen 1.1.-31.8.2023

Ympäristöterveydenhuolto on toiminut suunnitellusti raportointikauden aikana.

Ympäristöterveyslautakunta päätti elokuussa Perhonjokilaakson eläinlääkärivastaanoton tilojen järjestämisestä Veteliin.

3.2. SIVISTYSLAUTAKUNTA

KÄYTTÖTALOUSOSA

0000051 SIVISTYSLAUTAKUNTA				
33000 Toimintatuotot	336.986	515.510,00	121.489,62	23,6
34000 Toimintakulut	-8.280.599	-8.843.070,00	-5.821.244,30	65,8
34999 Toimintakate	-7.943.613	-8.327.560,00	-5.699.754,68	68,4
36999 Vuosikate	-7.943.613	-8.327.560,00	-5.699.754,68	68,4
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-39.305	-31.910,00	-21.267,12	66,6
38499 Tilikauden tulos	-7.982.918	-8.359.470,00	-5.721.021,80	68,4
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-7.982.918	-8.359.470,00	-5.721.021,80	68,4

Toimintakate on valtuuston nähden sitova.

	TP 2022	Budj 2023	Toteuma 2023 01-08	Käyttö %
00000511 SIVISTYSHALLINTO				
34000 Toimintakulut	-131.820	-138.920,00	-94.653,67	68,1
34999 Toimintakate	-131.820	-138.920,00	-94.653,67	68,1
36999 Vuosikate	-131.820	-138.920,00	-94.653,67	68,1
38499 Tilikauden tulos	-131.820	-138.920,00	-94.653,67	68,1
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-131.820	-138.920,00	-94.653,67	68,1
00000521 VARHAISKASVATUS				
33000 Toimintatuotot	142.085	242.000,00	23.233,41	9,6
34000 Toimintakulut	-2.085.999	-2.191.940,00	-1.470.700,97	67,1
34999 Toimintakate	-1.943.913	-1.949.940,00	-1.447.467,56	74,2
36999 Vuosikate	-1.943.913	-1.949.940,00	-1.447.467,56	74,2
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-26.867	-26.870,00	-17.911,44	66,7
38499 Tilikauden tulos	-1.970.781	-1.976.810,00	-1.465.379,00	74,1
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-1.970.781	-1.976.810,00	-1.465.379,00	74,1
00000531 AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA				
33000 Toimintatuotot	13.440	14.000,00	6.155,00	44,0
34000 Toimintakulut	-100.163	-91.750,00	-70.024,17	76,3
34999 Toimintakate	-86.723	-77.750,00	-63.869,17	82,1
36999 Vuosikate	-86.723	-77.750,00	-63.869,17	82,1
38499 Tilikauden tulos	-86.723	-77.750,00	-63.869,17	82,1

00000540 ESI- JA PERUSOPETUS				
33000 Toimintatuotot			7.000,00	-100,0
34999 Toimintakate	0	0	7.000,00	-100,0
36999 Vuosikate	0	0	7.000,00	-100,0
38499 Tilikauden tulos	0	0	7.000,00	-100,0
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	0	0	7.000,00	-100,0
00000541 ESI- JA PERUSOPETUS				
33000 Toimintatuotot	154.511	241.510,00	74.300,11	30,8
34000 Toimintakulut	-5.299.027	-5.753.620,00	-3.742.245,43	65,0
34999 Toimintakate	-5.144.516	-5.512.110,00	-3.667.945,32	66,5
36999 Vuosikate	-5.144.516	-5.512.110,00	-3.667.945,32	66,5
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-12.438	-5.040,00	-3.355,68	66,6
38499 Tilikauden tulos	-5.156.954	-5.517.150,00	-3.671.301,00	66,5
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-5.156.954	-5.517.150,00	-3.671.301,00	66,5
00000551 LUKIOKOULUTUS				
33000 Toimintatuotot	26.950	18.000,00	17.801,10	98,9
34000 Toimintakulut	-663.591	-666.840,00	-443.620,06	66,5
34999 Toimintakate	-636.641	-648.840,00	-425.818,96	65,6
36999 Vuosikate	-636.641	-648.840,00	-425.818,96	65,6
38499 Tilikauden tulos	-636.641	-648.840,00	-425.818,96	65,6
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-636.641	-648.840,00	-425.818,96	65,6
Yhteensä				
33000 Toimintatuotot	336.986	515.510,00	128.489,62	24,9
34000 Toimintakulut	-8.280.599	-8.843.070,00	-5.821.244,30	65,8
34999 Toimintakate	-7.943.613	-8.327.560,00	-5.692.754,68	68,4
36999 Vuosikate	-7.943.613	-8.327.560,00	-5.692.754,68	68,4
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-39.305	-31.910,00	-21.267,12	66,6
38499 Tilikauden tulos	-7.982.918	-8.359.470,00	-5.714.021,80	68,4
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-7.982.918	-8.359.470,00	-5.714.021,80	68,4
Yhteensä				
33000 Toimintatuotot	336.986	515.510,00	128.489,62	24,9
34000 Toimintakulut	-8.280.599	-8.843.070,00	-5.821.244,30	65,8

Sivistyslautakunta ja hallinto

Tilivelvollinen: sivistysjohtaja Anni Riihimäki

Sivistyslautakunta järjestää perholaisten varhaiskasvatus ja koulutuspalvelut sekä vastaa siitä, että ne toimivat erityislainsäädännön edellyttämällä tavalla. Lautakunta huolehtii varhaiskasvatuslain (540/2018), lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (27/2019), perusopetuslain (628/1998), lukiolain (714/2018), vapaasta sivistystyöstä annetun lain (965/2017), kirjastolain (1492/2016) ja nuorisolain (1285/2016) mukaisista tehtävistä. Sivistyslautakunta vastaa lisäksi hallintokunnan yhteisten asioiden hoidosta, tehtävien koordinoinnista ja lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta sekä kehittää ja uudistaa osaston toimialaa kunnan strategisten tavoitteiden suuntaisesti. Perhon sivistyspalvelut toimivat yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa ja vuoden 2023 alusta hyvinvointialueen kanssa. Sivistyslautakunta toimii kehittämisestä ja periaatteista vastaavana toimielimenä perholaisten sivistyksen ja hyvinvoinnin tukemisessa.

<p><u>Askel: Yhdessä hyvinvointi</u></p> <p>Pidetään huolta ihmisistä, sekä henkisestä, että fyysisestä hyvinvoinnista</p>	<p>Edistämme lasten ja nuorten hyvinvointia luomalla toimivia toimintatapoja</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina lapsen ja nuoren osallisuus • mittarina oppilaiden poissaolot • mittarina sujuva kasvatuskumppanuus (vanhempainillat, vanhempainvartit, vasukeskustelut, kyselyt huoltajille, opettajille, oppilaille) <p>Lapset ja nuoret voivat hyvin</p> <p>Sairauspoissaolojen ja sijaiskulujen vähentäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina sairauspoissaolot/henkilö/vuosi <p>Pidetään huolta esimiesten ja henkilöstön työhyvinvoinnista</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina työtyytyväisyys ja työhyvinvointi • kuulumiset, kiitoskulttuuri <p>Hyvinvointijohtaminen osaksi arkea</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina toteutuneet koulutukset • panostetaan henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön. 	<p>Kouluverkkoselvityksen yhteydessä tehty lapsivaikutusten arviointi perusopetuksen oppilaille ja huoltajille.</p> <p>Poissaolomallin kehittäminen on valmistelussa.</p> <p>Toteutunut</p> <p>Esimiehet ovat päässeet osallistumaan kuntastrategia koulutukseen.</p> <p>Toteutunut, mm. kiitoskulttuuri, kouluarjen kuulumisten vaihto</p> <p>Esihenkilöillä on ollut mahdollisuus osallistua koulutuksiin.</p>
	<p>Ideointitaulut työyhteisöihin näkyville.</p> <ul style="list-style-type: none"> • sivistystoimen vuosikellon laatiminen • mittarina laadittu, valmis suunnitelma <p>Laadunarvioinnin tuloksia hyödynnetään entistä paremmin</p> <ul style="list-style-type: none"> • työyhteisötaitojen kehittäminen ja työhyvinvoinnin lisääminen • mittarina toiminnan arviointi ja henkilöstökysely <p>Lisätään myönteistä viestintää</p> <ul style="list-style-type: none"> • Viestitään itselle ja ulkopuolelle vahvuuksia, mahdollisuuksia ja saavutettuja menestyksiä viestintäsihteerin avustuksella. 	<p>valmistelussa, erityisopetuksen osalta toteutuspolku valmis</p> <p>Työyhteisötaidot on huomioitu kokoontumalla säännöllisesti sivistystoimen johtotiimiin</p> <p>Opetuskentän toiminnanarvioinnin kysely on tehty ja tulokset käyty yhdessä koulujen henkilökunnan kanssa läpi sekä linjattu tulevia kehityskohteita.</p> <p>Viestintäsihteerin apua on kaikilla kouluilla hyödynnetty koulun positiivisen julkisuuskuvan vahvistamiseksi niin sisäisesti kuin ulkoisesti</p>

Toteutuminen 1.1.2023 – 31.8.2023

Sivistyslautakunnan hallinnon talousarvio on toteutunut suunnitellusti. Toimintakatteen toteuma on 68,4 %. Sivistyslautakunnan talousarvio on kokonaisuudessaan pysynyt talousarviossa ja kokonaisuuden toimintakatteen toteuma on 68,4 %. Sivistyslautakunta on toteuttanut useita hankkeita suunnitellusti. palveluntason muutoksina lakkautettiin Oksakosken koulu. Sivistyslautakunta on vienyt eteenpäin sivistystoimen johtamisen kehittämistä suunnitelmallisesti. Sivistystoimen johtamisen muutoksen seurauksena alakoulujen rehtorin virka lakkautettiin ja molemmissa alakouluissa aloitti uudet rehtorit syyslukukauden käynnistyttyä elokuussa. Sivistysosaston johtotiimi on kokoontunut säännöllisesti kerran kuukaudessa. Tämän lisäksi elokuun alussa aloitettiin sivistysjohtajan johdolla kokoontuva rehtoreiden viikkopalaveri, mikä vahvistaa yhteistyötä ja tukee arkijohtamista. Hankkeiden avulla on mahdollistettu ryhmänhallintakoulutusta seutukunnallisesti, myös osa Perhon kunnan opetushenkilöstöä on käynyt TCM ryhmänhallintakoulutuksen. Tämän lisäksi ITLAn yhteisövaikuttavuus yhteistyö on käynnistetty.

Sivistystoimen vuosikello otettiin käyttöön lukuvuoden 2023–2024 alkaessa. Vuosikellon valmistelu on aloitettu erityisopetuksen kehittämistyön näkökulmasta ja tavoitteena on toiminnan huolellinen ennakointi. Toiminnan arvioinnin tulokset lv 2023 – 2023 osalta on saatettu lautakunnalle tiedoksi. Ideointitaulut ovat toteutuneet eri yksiköissä. Työhyvinvointia on lisännyt liikuntasetelin mahdollisuuden saaminen sähköisesti ja mahdollisuus liikkua työajalla. Työntekijöiden saatavuus on haasteellista ja vaikeuttanut rekrytointi syyslukukauden alussa.

Riskit:

Työvoiman saatavuus on riski ja tulevan toimintakauden työntekijöiden rekrytointi on aloitettu huhtikuun alkupuolella. Riskitekijänä on toteutunut rekrytinnissa onnistumisen haasteet, koska hakijoita ei ole ollut kaikkiin avoimiin virkoihin tai toimiin.

Varhaiskasvatus

Tilivelvollinen: varhaiskasvatusjohtaja Saara-Maija Kalliokoski (virkavapaalla), sijaisena Marianne Ukskoski

Varhaiskasvatuspalvelut muodostuvat kunnan järjestämästä varhaiskasvatuksesta (päiväkotitoiminta) ja aamu- ja iltapäivätoiminnasta. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu pedagogiikka. Varhaiskasvatuspalveluiden perustana on valtakunnallinen ja kunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma sekä varhaiskasvatustuki. Varhaiskasvatusta on järjestettävä siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa oleva tarve edellyttää (subjektiivinen oikeus). Määräajat varhaiskasvatuspaikan järjestämiselle tulevat varhaiskasvatuslaista. Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat kunnan järjestämän varhaiskasvatuksen lisäksi Kelan maksattamat tuet (lasten kotihoidon tuki, kuntalisä sekä yksityisen hoidon tuki).

Varhaiskasvatukseen on valmistunut uusi, keskitetty 153-lapsipaikkainen Mäntymetsän päiväkotitoiminta. Tämä mahdollistaa mm. ryhmien tehokkaamman täytön, tarkemman sijaissuunnitelman sekä henkilöstömäärän, ja henkilöstön lomien tehokkaamman suunnittelun, kun koko varhaiskasvatus on samassa rakennuksessa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteuma
<p><u>Henkilöstön ja kuntalaisten hyvinvointi</u></p> <p>Askel: Yhdessä hyvinvointi</p> <p>Pidetään huolta ihmisestä, sekä henkisestä, että fyysisestä hyvinvoinnista.</p>	<p>Edistämme lasten hyvinvointia luomalla toimivia toimintatapoja</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina lapsen osallisuus varhaiskasvatuksen toiminnan suunnittelussa, lasten mielenkiinnonkohteiden kuuleminen • mittarina luonto- ja liikuntaelämykset osaksi lapsen päiväkotiarkea • mittarina koko päiväkodin yhteiset tapahtumat • mittarina päiväkodin ryhmäkohtaiset vanhempainillat (vanhempien ääni kuuluviin) ja varhaiskasvatuskeskustelut <p>Pidetään huolta henkilöstön työhyvinvoinnista, henkilöstö voi hyvin</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina sairauspoissaolot / henkilö / vuosi • mittarina työtyytyväisyys- ja työhyvinvointikysely • kuulumiset, kiitoskulttuuri <p>Yhteistyö päiväkodin ulkopuolelle</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina vierailut / yhteistyö päiväkodin ulkopuolelle <p>Hyvinvointijohtaminen osaksi arkea</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina toteutuneet koulutukset, webinaarit ja palaveri-illat 	<p>toteutunut</p> <p>toteutunut</p> <p>toteutunut</p> <p>toteutunut</p> <p>toteutunut</p> <p>toteutunut</p>
<p><u>Osallisuus ja kehittäminen</u></p> <p>Askel: Ideoista toimeenpanoon:</p> <p>Selkeät ideoiden ja projektien edistämisen työkalut</p> <p>Vapaus ja vastuu kehittämisestä kaikille</p>	<p>Ideataulu työyhteisön näkyville</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina ideataulun käyttäminen ja hyödyntäminen <p>Varhaiskasvatuksen vuosikello, ja pedagogisen toiminnan vuosikellon laatiminen varhaiskasvatustyön työkaluksi</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina varhaiskasvatuksen vuosikellon hyödyntäminen • mittarina pedagogisen toiminnan vuosikellon käyttöönotto ja hyödyntäminen päiväkotiarjessa <p>Lasten vanhempien osallisuus ja laadunarvioinnin tuloksienhyödyntäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina webropol-kyselyt toimintakausittain vanhemmille (keväisin) 	<p>toteutunut</p> <p>toteutunut</p> <p>valmistelussa</p>

<p><u>Ulkoinen imago</u></p> <p>Askel: Maineella vetoa ja työvoimaa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Daisyn ilmoitustaulun käyttäminen varhaiskasvatusviikkosuunnitelmien esille tuomisessa, tehdään varhaiskasvatustyö näkyväksi myös vanhemmille. <p>Lisätään myönteistä viestintää</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina viestiminen päiväkotiarjen toiminnoista sosiaalisessa mediassa. • mittarina somevastaavien nimeäminen päiväkotiin omasta työyhteisöstä. • viestintäsihteerin hyödyntäminen päiväkodin tapahtumien viestimisestä. 	<p>toteutunut</p> <p>Hakuprosessissa toteutettiin video työpaikkojen markkinoinnin tukemiseksi, toteutunut monipuolisesti</p>
---	---	---

Toteutuminen 1.1.2023 – 31.8.2023

Mäntymetsän päiväkodin toiminta perustuu Perhon kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaan. Toiminnan suunnittelua ohjaa kuukausikohtainen vuosikello. Talven aikana on järjestetty erilaisia tapahtumia yhteistyössä Perhossa toimivan vanhainkodin, Jalmiinakodin, Perhon kirjaston ja Perhon seurakunnan kanssa. Päiväkodilla järjestettiin ystävänpäiväjuhla huoltajille. Henkilöstö on osallistunut kiitettävästi järjestettyihin koulutuksiin ja on aktiivisesti ollut mukana liikuntahetkissä. Talven aikana tehtiin päiväkodista esittelyvideo, jota jaettiin somekanaviin. Varhaiskasvatuksen hankkeet ovat toteutuneet suunnitellusti.

Mäntymetsän päiväkodin toiminnan painopisteenä on tällä ajanjaksolla ollut luonto ja siihen liittyvät toimintamuodot. Henkilöstö osallistui Metsämörri- koulutukseen ja on toteuttanut Metsämörri tapahtuman Perho-viikolla kaikille perholaisille lapsille Paavonkalliolla.

Kesätoiminta sujui päiväkodilla hyvin. Lapsiryhmiä yhdisteltiin ja päivystysaikana oli avoinna 5 ryhmää. Näillä järjestelyillä turvattiin hyvä kesäajan hoito lapsille ja henkilökunta piti lomansa toivomusten mukaan. Henkilökunnan aktiivinen ja motivoitunut työote toi iloa kesään niille lapsille, joilla ei ollut mahdollista pitää kesälomaa huoltajien työn vuoksi.

Uusi toimintakausi aloitettiin elokuussa. Lapsiryhmiä aloitti elokuun alussa 9 ja lapsia on hoidossa 123 ja henkilöstöä 34. Varhaiskasvatuksen tulokertymään vaikutti edelleen maaliskuussa 2023 tehty varhaiskasvatuksen tuloarajojen nosto. Perholaisten perheiden pienet tulotasot vaikuttavat, joten hoitomaksuja ei kerry varhaiskasvatuksessa juuri ollenkaan.

Riskit: Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tuloarajat nousivat maaliskuun aikana. Perhon kunnan näkökulmasta se näkyi vaikutuksina siten, että tulokertymä pienentyi varhaiskasvatuksen osalta.

Opetuspalvelut

Tilivelvolliset: alakoulujen rehtori Pasi Kanninen (31.7.2023 saakka), Möttösen koulun rehtori Maria Kangasaho (1.8.2023 alkaen), Kirkonkylän koulun rehtori Maija Uusisalo (2.9.2023) alkaen ja yläkoulun ja lukion rehtori Tiina Kujala

Perusopetus perustuu perusopetuslakiin ja -asetuksiin sekä perusopetuksen opetussuunnitelmaan. Ne määrittelevät suomalaisen perusopetuksen minimitason. Yksi tapa turvata perusopetuksen laatua ovat opetusministeriön laatimat laatukriteerit, joiden tavoitteena on tukea opetuksen korkeaa laatua ja monipuolista tarjontaa sekä turvata opetukselliset ja sivistykselliset perusoikeudet lapsille ja nuorille asuinpaikasta, kielestä ja taloudellisesta asemasta riippumatta. Perhon kunnan opetuspalvelut koostuvat perusopetuksen lisäksi lukiokoulutuksesta, oppimisen ja koulunkäynnin tuesta sekä opiskeluhuollosta. Opiskeluhuolto sisältää monialaisen opiskeluhuollon lisäksi psykologi- ja kuraattoripalvelut. Opiskeluhuollon koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut tuotetaan Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen Soiten kautta.

Talousarvion sisältö / keskeiset muutokset

Perhon kunnan talousohjelma vuosille 2023–2025 ohjaa toiminnan suunnittelua. Tämä näkyy myös opetuspalveluissa. Oppilasmäärän arvioidaan säilyvän vähintään ennallaan vuoteen 2024 saakka. Oppimisen haasteiden ennaltaehkäiseminen sekä oppimisen ja kasvun oikea-aikainen tukeminen on resurssien niukentuessa perusopetuksen, oppimisen tuen ja opiskeluhuollon seuraavien vuosien yhteinen haaste. Tähän haasteeseen voidaan parhaiten vastata riittävällä ja oikein kohdennetulla, vakituisella henkilöstöresurssilla.

Lukiossa järjestetään opetusta ja toimintaa uuden opetussuunnitelman ja lukiolain mukaisesti. Jatketaan yhteistyötä toisen asteen oppilaitosten kanssa ja laajennetaan korkeakoulu yhteistyötä sekä vahvistetaan perusopetuksen nivelvaihetta. Lukion ja Keski-Pohjanmaan ammattiopiston Perhon toimipisteen yhteistyön kehittäminen, joka tukee myös kunnan toimintastrategian elinkeinoelämän linjausta luonto- ja matkailutoimialan vahvistamiseksi. Tilajärjestelyjen osalta viedään 2. asteen kampusajattelua eteenpäin. Lukio on aloittanut toimintansa Kampuksella lukuvuoden 2022–2023 alkaessa. Lähilukioiden yhteistyön kehittäminen ja mahdollisten yhteisopettajien resurssien huomioiminen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteuma
Yhdessä Hyvinvointi Edistämme asukkaiden hyvinvointia, jonka tavoitteena on, että <ul style="list-style-type: none">lapset ja nuoret voivat hyvin	Riittävät henkilöstöresurssit ja niiden tarkoituksenmukainen kohdentaminen <ul style="list-style-type: none">mittarina tasapuolisuus koulujen kesken ja koulutyöntekijöiden jaksaminen Kaikille lapsille ja nuorille turvallinen oppimisympäristö <ul style="list-style-type: none">mittarina koulun toiminnan sujuminen ja koululaisille tehdyt hyvinvointikyselyt	toteutunut Alakoulujen lapsia on osallistettu yhteiseen tekemiseen ja suunniteluun oppilaskuntatoiminnan kautta. 6.luokkalaiset pääsivät olemaan ehdokkaina ja äänestämään nuorisovaaleissa.

	<p>Ehkäisevä päihdetyö yhteistyössä vapaa-aikatoimen kanssa</p> <p>Moniammatillisen työryhmän toiminnan käytänteiden vakiinnuttaminen</p>	<p>Toiminta käynnistynyt hyvin</p>
<p>Sujuvuudella taloushyötyjä</p> <p>Viestintä on avointa ja aktiivista</p> <p>Esimiestyö ja työhyvinvointi: panostetaan henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön</p> <p>Tarpeiden mukainen palvelutarjonta peruspalveluissa</p>	<p>Työyhteisötaitojen ja yhteisöllisyyden lisääminen sekä yhteisesti sovitut toimintatavat</p> <p>Opetussektorin vuosikello ja sen toteuttaminen</p> <p>Opiskeluhuollon ohjausryhmän toiminnan (opetuksen järjestäjäkohtainen) käynnistäminen ja yhteistyö hyvinvointialueeseen.</p>	<p>Koulujen henkilöstölle on järjestetty työyhteisön työnohjauksia.</p> <p>Kouluilla kysytään säännöllisesti kuulumisia ja pidetään yllä matalaa kiitoskulttuuria.</p> <p>Koulujen henkilöstö on osallistunut aktiivisesti työtä ja työyhteisöä kehittäviin koulutuksiin.</p>

Keskeiset tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2023
Oppilaat/alakoulut		355	348	348	342	342
Oppilaat/yläkoulu	130	152	163	163	161	163
Oppilaat/päivälukio	55	65	70	52	51	51
Oppilaat/ammattilukio	1	4	6		1	0
Aloittavien määrä lukiossa % ikäluokasta	46 (kaikki alkajat /Perhon 9lk.)	58 (kaikki alkajat /Perhon 9lk.)	58			55 (9lk)

Toteutuminen 1.1.2023 – 31.8.2023

Esi- ja perusopetuksen toimintakatteen käyttö on **66,5 %**, joten toiminta on järjestetty talousarvion puitteissa. Lukiokoulutuksen toimintakatteen käyttö on pysynyt talousarviossa **65,6 %** osavuositarkastuksen aikavälillä. **Esihenkilöille on järjestetty koulutusta talousarvion seurantaan.**

3.3. HYVINVOINTILAUTAKUNTA

KÄYTTÖTALOUSOSA

00000056 HYVINVOINTILAUTAKUNTA				
33000 Toimintatuotot	48.442	60.700,00	10.906,36	18,0
34000 Toimintakulut	-471.871	-554.580,00	-371.903,63	67,1
34999 Toimintakate	-423.429	-493.880,00	-360.997,27	73,1
36999 Vuosikate	-423.429	-493.880,00	-360.997,27	73,1
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-303	-4.000,00	-2.420,96	60,5
38499 Tilikauden tulos	-423.732	-497.880,00	-363.418,23	73,0
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-423.732	-497.880,00	-363.418,23	73,0

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.08.2023

	TP 2022	Budj 2023	Toteuma 2023 01-08	Käyttö %
00000561 HYVINVOINTIHALLINTO				
34000 Toimintakulut	-7.310	-8.230,00	-6.708,74	81,5
34999 Toimintakate	-7.310	-8.230,00	-6.708,74	81,5
36999 Vuosikate	-7.310	-8.230,00	-6.708,74	81,5
38499 Tilikauden tulos	-7.310	-8.230,00	-6.708,74	81,5
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-7.310	-8.230,00	-6.708,74	81,5
00000565 VAPAA SIVISTYSTYÖ/ MUU OPETUS				
34000 Toimintakulut	-52.957	-58.000,00	-50.181,29	86,5
34999 Toimintakate	-52.957	-58.000,00	-50.181,29	86,5
36999 Vuosikate	-52.957	-58.000,00	-50.181,29	86,5
38499 Tilikauden tulos	-52.957	-58.000,00	-50.181,29	86,5
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-52.957	-58.000,00	-50.181,29	86,5
00000571 KIRJASTO JA KULTTUURI				
33000 Toimintatuotot	1.108	4.740,00	837,00	17,7
34000 Toimintakulut	-177.188	-194.340,00	-136.692,71	70,3
34999 Toimintakate	-176.079	-189.600,00	-135.855,71	71,7
36999 Vuosikate	-176.079	-189.600,00	-135.855,71	71,7
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-303	-4.000,00	-2.420,96	60,5
38499 Tilikauden tulos	-176.382	-193.600,00	-138.276,67	71,4
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-176.382	-193.600,00	-138.276,67	71,4
00000581 NUORISO- JA LIIKUNTA				
33000 Toimintatuotot	47.334	55.960,00	10.069,36	18,0
34000 Toimintakulut	-234.417	-294.010,00	-178.320,89	60,7
34999 Toimintakate	-187.083	-238.050,00	-168.251,53	70,7
36999 Vuosikate	-187.083	-238.050,00	-168.251,53	70,7
38499 Tilikauden tulos	-187.083	-238.050,00	-168.251,53	70,7
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-187.083	-238.050,00	-168.251,53	70,7
Yhteensä				
33000 Toimintatuotot	48.442	60.700,00	10.906,36	18,0
34000 Toimintakulut	-471.871	-554.580,00	-371.903,63	67,1
34999 Toimintakate	-423.429	-493.880,00	-360.997,27	73,1
36999 Vuosikate	-423.429	-493.880,00	-360.997,27	73,1
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-303	-4.000,00	-2.420,96	60,5
38499 Tilikauden tulos	-423.732	-497.880,00	-363.418,23	73,0
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-423.732	-497.880,00	-363.418,23	73,0

Toimintakate on valtuuston nähdén sitova.

Hyvinvointilautakunta ja hallinto

Tilivelvollinen: nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri Petri Harsunen

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuma
Sujuvuudella taloushyötyä	<p>Omatoimikirjasto otetaan käyttöön vuoden 2023 aikana</p> <ul style="list-style-type: none">asiakastytyväisyyskysely kirjaston palveluista <p>AVI:lta haetaan rahoituksia lasten ja nuorten kerho, - leiri, - retki- ja harrastamisen Suomen mallin mukaiseen toimintaan, etsivään nuorisotyöhön sekä kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävään nuorisotyöhön. Myös mahdolliset muut hakemukset.</p> <ul style="list-style-type: none">mittarina toimii hankkeista laadittavat raportitlasten ja nuorten kouluterveyskyselyn tulokset	<p>toteutunut ja otettu käyttöön 6.3.2023</p> <p>kysely on valmistelussa</p> <p>Neljä AVI-rahoitteiseen hankkeeseen saatu myönteinen rahoituspäätös ja parhaillaan menossa tai käynnistymässä.</p> <p>Uudet AVI-hankkeet perheliikuntaan 5/23 ja Harrastamisen Suomen mallin mukaiseen harrastamiseen koulupäivän yhteydessä käynnistyneet 8/2023.</p>
Yhdessä hyvinvointi	<p>Vapaa-ajan tapahtumien järjestäminen ja niiden lisääminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa sekä kuntalaisten talkootoimintaan kannustaminen.</p> <ul style="list-style-type: none">mittarina tapahtumakalenterin tapahtumat ja osallistujamäärät	<p>Yhdistysilta pidetty 1.2. mukana yli 20 eri yhteisöä, samalla päivitetty yhteystietoja kunnan nettisivuille.</p> <p>Talkooyhteistyötä: - Haanenhiihto, - latujen hoito Oksakosken ja Möttösen kyläyhdistykset - Perhoviikon tapahtumayhteistyö ja -yhteissuunnittelu käynnistetty.</p> <p>Kuntosalin maalausurakka toteutettiin viiden talkoomiehen toimesta kesäkuun alussa kolmen päivän aikana.</p>

		Perhoviikolla 28.7.-6.8.2023 osallistujia oli yhteensä 3100 28 eri tapahtumassa/näyttelyssä. Yhteenveto ja palauteraportti sekä tiedote julkaistu nettisivuilla ja Perholaisessa 8/2023 "Our Common Path"-hankkeen puitteissa aktivoitiin kyläyhteisöjä yhteistyöhön kv-nuorisoryhmän kanssa mm. Jängällä ja Oksakoskella.
Maineella vetoa ja työvoimaa	Tapahtumakalenterin aktiivinen ja laajempi hyödyntäminen. Lisätään myönteistä työnantajakuvausta aktiivisella vapaa-aikatoiminnalla.	Toimijoille mahdollistettu tapahtumakalenterin päivittäminen maaliskuusta alkaen. Kesäkuussa palkattiin seitsemän nuorta vapaa-aikatoimen uimakoulu- ja leiritoimintaan.
Ideoista toimeenpanoon	Tapahtumasuunnittelu, lautakunnan jalkautuminen kehitystyön tueksi	Toteutunut: Hiihtolomaviikon tapahtumat, Perhoviikon tapahtumat sekä Seurojentalon tapahtumat. Kesäkuussa toteutettiin uimakoulut (10 päivää) ja nuorten päiväleirit (9 päivää). Perhoviikko 28.7.-6.8. suunniteltu toteutettu onnistuneesti yhteistyössä 21 eri toimijan kanssa 28 tapahtumaa.

Toteutuminen 1.1.—31.8. 2023

Hyvinvointilautakunta on kokoustanut kuluvaan vuoteen aikana **seitsemän** kertaa ja käsitellyt yhteensä **49** kokousasiaa. **Nuorisovaltuusto ei ole kuluvaan vuoteen kokoontunut.**

AVI tehnyt myönteiset rahoituspäätökset Etsivä nuorisotyöhön (30 000 eur), Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen (8000 eur), Kerho- retki- ja leiritoimintaan (3500 eur) ja Harrastamisen Suomen mallin mukaiseen -hankkeeseen (27 000 eur). Hankkeiden omarahoitusosuudet vaihtelevat 50–75 %:n välillä.

Vapaa-ajanpalvelut

*Tilivelvolliset: sivistysjohtaja Anni Riihimäki / nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri Petri Harsunen/
kirjastovastaava Päivi Peltoniemi / kulttuurivastaava Lahja Varila*

Tehtävä: Vapaa-ajan palveluihin kuuluvat kirjasto-, nuoriso- ja liikunta- sekä kulttuuripalvelut, kansalaisopisto ja etsivä nuorisotyö.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelujen tavoitteena on luoda asukkaille monipuoliset mahdollisuudet osallistua kulttuuritoimintaan. Perhossa on rikas kulttuuriperintö, josta löytyy lähteitä antamaan luontomatkailuun lisäarvoa ja lisäämään matkailun vetovoimaa. Perhon kulttuuritoimi järjestää vuosittain kunnassa konsertteja ja muita kulttuuritapahtumia sekä Perho-päivän yhdessä muiden kunnassa toimivien kulttuuritoimijoiden ja yrittäjien kanssa.

Laadukas ja monipuolinen kulttuuripalvelu lisää osaltaan myös kunnan vetovoimaa ja elinvoimaisuutta. Kulttuuriperintö on tärkeää säilyttää mahdollisuuksien mukaan, digitointi ja käytettäväksi saattaminen sekä kulttuurimatkailun ja – yrittäjyyden edellytysten luominen on tärkeää ottaa huomioon.

Perhon kunnassa otetaan käyttöön kulttuurikasvatussuunnitelma vuosille 2023–2025. Suunnitelmalla lisätään kunnan eri tahojen, yhdistysten ja yhteisöjen kanssa tehtävää monipuolista yhteistyötä. Kulttuuripalvelut tarjoavat tiloja näyttelyille ja tapahtumille. Lisäksi järjestetään yhteistyöpalaveri säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa kulttuuritoimijoiden kanssa, jonka tavoitteena on tarjota avointa viestintää.

Kirjastopalvelujen tavoitteena on toimia asukkaiden kohtaamispaikkana tukien asukkaiden hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Kirjasto- ja tietopalvelujen vaikuttavuudella edistetään tasa-arvoista tiedonsaantia sekä yhteiskunnan kansalais-, tietoyhteiskunta ja digitaitoja. Kirjastopalvelut tukevat koulutusta, opiskelua ja elinikäistä oppimista tarjoamalla ajantasaista ja monipuolista aineistoa ja tietoa sekä asiantuntevaa palvelua. Omatoimikirjaston palvelut otetaan käyttöön Perhossa vuoden 2023 alkupuolella.

Eepos-alueen kirjastojen kanssa tehdään jatkuvasti yhteistyötä yhteisten uusien hankkeiden, palveluiden ja hankintojen suhteen, käyttäen hyväksi yhteistä kokoelmapolitiikkaa. Eepos kirjastojen alueelle valmistuu uusi strategia vuoden 2023 aikana. Perholla on Eepos-alueen (22 kuntaa) kirjastojen kanssa yhteinen kirjastojärjestelmä, kokoelma- ja asiakasrekisteri, joka mahdollistaa kaikille kuntalaisille moni- ja tasapuolisen aineistosaatavuuden. Eepos-kirjastoilla on lisäksi yhteinen verkkokirjasto Eepos-Finna, joka palvelee asiakkaita ympärivuorokautisesti; asiakas voi varata aineistoa, uusia omia lainojaan, kuunnella ja lukea sähköisiä kirjoja. Finnan kautta on käytettävissä myös Naxos Music Library ja Naxos Music Library Jazz- musiikin kuuntelupalvelut sekä Rockway- musiikin soiton opiskelupalvelu. Verkkokirjastoa päivitetään jatkuvasti monipuolisemmaksi palvelumuodoksi. Asiakkaille uutena palveluna on myös Chat-palvelu. Kirjastoon pyritään hankkimaan kattavasti uutuusaineistoa Eepos-kokoelmapolitiikan ja laatusuosittelun mukaisesti.

Toteutuminen 1.1.—31.8. 2023

Kulttuuritoimi on järjestänyt alkuvuodesta Matti Pohjosen pianokonsertin (29.1), Heikki Virkkalan taidenäyttely (1.2. – 28.3.), omatoimikirjaston infoilta (8.3.), Kirkkolauluyhtye Kaanonin kirkkokonsertti (18.3.) Artstudin/knasalaisopiston näyttely (29.3. -5.5) , Runo- ja musiikkiesitys ”Näin minä ny meen” (29.3.) ,Musiikillinen lauluhetki (11.4.) sekä Grease-musikaalimatka Kaustiselle 27.4.).

Nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri on avustanut Perhon Kiriä Keski-Pohjanmaan Kulttuurirahaston avustushaussa perholaisen urheiluhistoriaprojektin käynnistämiseksi tammi-helmikuun vaihteessa.

Perhoviikko 28.7.—6.8.2023 toteutui onnistuneesti: mukana oli 21 toimijaa, yhteensä 28 tapahtumaa sekä 3080 osallistujaa. Lisäksi Perhon kirjasto oli aktiivisesti mukana toiminnoissa Perhoviikolla. Muut Kulttuuri- ja kirjastotoimen tapahtumat 1.5.—31.8. 2023 jaksolla olivat:

- 2.5. Elävät kirjat-tapahtuma (Mukaan-hanke)
- 11.5. E-aineistoinfo
- 28.7. Perhon Musiikinystävien Sydän ja Juuret musiikkitapahtuma (65 os.)
- 31.7. Sopraano Minna-Leena Lahden pianokonsertti (20 os.)
- 1.–31.8. Perhon Kirin urheiluhistorianäyttely (60 vieraskirjamerkintää), Lamputin talo (309 vierasta) ja Möttösen Wanhatupa Marita Liulian valokuvanäyttely ”Viimeiset sissit” (250 vierasta) olivat avoinna 28.7. – 6.8.2023 3 tuntia/päivä

Kirjastovirkailija oli poissa työstään 1.3.2023 – 31.8.2023 välisen ajan. Kirjastolla oli pienten kirjastojen yhteinen hanketyöntekijä, joka työskenteli osittain toisen kirjastovirkailijan sijaisena. Kesäaikana sijaisuus mahdollisti perholaiselle nuorelle kesätyöpaikan.

Omatoimikirjastopalvelut ovat lisänneet kirjastopalveluiden saatavuutta. Kirjaston määrärahat ovat ylittyneet asiantuntijapalveluiden osalta, koska omatoimikirjaston muutostyöt aiheuttivat kirjaston lainausautomaatin uusinnan. Tästä aiheutui ylimääräinen kuluerä. Lisäksi omatoimikirjaston RFID tarroitus aiheutti lisäkuluja kirjastolle sekä kalustoon kirjattu automaatin uusinta.

Omatoimikirjastohanke on raportoitu ja hanke on päättynyt. Olemme reagoineet tähän ja emme hanki kirjahankintoja tämän vuoden loppuun saakka.

Nuoriso- ja liikuntapalvelut

Nuorisotila on avoinna seitsemäsluokkalaisista 17-vuotiaille asti keskiviikko- ja perjantai iltoina. Tilalla järjestetään toimintaa ja tapahtumia, jotka kumpuavat nuorten omista toiveista ja samalla tukevat heidän sosiaalisia tarpeitaan. Nuorisolain käsittämille nuorille (0–29-vuotiaat) jotka ylittävät 17 vuoden ikärajan järjestetään yhteistyössä nuorisovaltuuston kanssa heille suunnattua ja heidän toivomaansa vapaa-ajantoimintaa.

Kouluissa ja oppilaitoksissa toimii aktiivisesti koulunuorisotyö, jonka työ jatkuu koulupudokkaiden ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseksi, sekä oppilaiden hyvinvoinnin tukemiseksi. Koulunuorisotyö sisältyy välituntitoimintaa, ryhmäytymistä edistävää toimintaa, opiskelijoiden ja oppilaiden aktiivista kohtaamista, sekä yhteistyötä oppilas- ja opiskelijakunnan kanssa.

Nuorille järjestetään toimintaa, tapahtumia, retkiä ja tilaisuuksia, joista tiedotetaan nuorten suosimissa viestintäkanavissa. Nuorten elinympäristöjä koskevissa asioissa kuullaan nuorisovaltuustoa, jolta pyydetään mielipiteitä ja lausuntoja. Nuorten työllisyyttä tuetaan lapsille suunnatuilla kesäkerho, -leiri ja uimakoulutoiminnalla. Nuorten kerhotoimiin haetaan aktiivisesti ohjaajia ja kerhotoiminnan toteuttamista tehdään yhteistyössä paikallisten yhdistysten kanssa.

Nuorten ehkäisevän päihdetyön moniammatillinen työryhmä toteuttaa heille laaditun vuosikellon mukaista toimintaansa ja kartoittaa uusien toimintatapojen mahdollisuuksia, sekä yhteistyökumppaneita työnsä kehittämiseksi.

Liikuntapalvelut panostavat terveysliikuntaan ja liikunnallisen elämäntavan edistämiseen yhdessä kolmannen sektorin toimijoiden kautta, huomioiden hyvinvointilautakunnan avustussäännöt. Perinteiksi muodostuneet liikuntatapahtumat toteutetaan ja uusia kaikkia ikäluokkia palvelevia liikuntatapahtumia otetaan kokeiltavaksi. Lähiliikuntapaikkoja kehitetään monipuolisemman liikuntaharrastamisen mahdollistamiseksi. Perhon kunta tekee yhteistyötä Keski-Pohjanmaan Liikunta Ry:n kanssa.

Etsivä nuorisotyö tehostaa työtään jalkautumalla parina päivänä kuukaudessa nuorten pariin. Oppivelvollisuusiän nostamisen myötä, etsivä nuorisotyö panostaa koulupudokkaiden ennaltaehkäisyyn tehostamalla työtään 2. asteen nivelvaiheessa olevien, sekä toisen asteen opiskelijoiden säännöllisillä kohtaamisilla.

Toteutuminen 1.1.-31.8.2023

Nuorisovaltuusto on kokoontunut kuluvana vuonna kolmesti ja käsitellyt 21 kokousasiaa. Nuorisovaltuusto on valmistellut seudullista nuorisovaltuuston tapahtumaa, nuorisotilan siirtymistä väistötiloihin, antanut vuosikertomuksen vuodelta 2022 sekä valmistellut nuorisovaltuuston uuden kokoonpanon valintaa kaudeksi 2023—2025.

Nuorisotiloja on pidetty auki alkuvuonna keskiviikkona klo 18.00—21.00 ja perjantai-iltaisoin klo 18.00—22.00. Valvojina henkilökunnan lisäksi neljä oto. valvojaa. Perjantai-illat ovat olleet suosittuja ja kävijöitä on ollut noin 25 tilastoitua kävijää per ilta.

Koulutoimen kanssa toteutettiin viikon mittainen Camera Obscura-tapahtumakiertue yhteistyössä Suomen NMKY-liiton kanssa.

Koulunuorisotyötä on toteutettu välituntitoimintana viikoittain 6.–9.-luokkalaisille. Viikoittain on tavoitettu 80–100 nuorta. Kirkonkylän koululla on toteutettu välituntitoimintaa 5-luokkalaisille joka toinen viikko. Toiminta on koostunut 10–15 lasta per kerta. Möttösen koululla on toteutettu ryhmäytymistä 5- ja 6.-luokille. Lisäksi koulunuorisotyöntekijä on ollut mukana koulun laskettelu- ja uimahalliretkillä.

Koulunuorisotyö toteutti yhteistyössä etsivä nuorisotyöntekijän ja 4H:n kanssa ”Ajokortti työelämään” -kurssin 9.-luokkalaisille. Koulunuorisotyö osallistui Ankkuritiimin järjestämille ala- ja yläkoululaisten oppitunneille. Koulunuorisotyö ja etsivä nuorisotyö olivat mukana jatko-opintoillassa 9-luokkalaisille tammikuun alussa. Viikoittain on kehitelty alakoululaisille välituntiohjelmia.

Vapaa-aikatoimisto on järjestänyt kuluvana vuonna mm. seuraavat tapahtumat: Keski-Pohjanmaan maakuntaviestiin osallistuminen 14.1., Yhdistysten illan 1.2., Ikääntyvien kuntosalikurssin, hiihtolomaviikon tapahtumia mm. pulkkamäkitapahtuman, elokuvabussimatkan, laskettelumatkan Vuokattiin sekä ostosmatkan Seinäjoelle sekä Haanenhiihto-tapahtuman. Lisäksi on järjestetty seudullinen talviliikuntakampanja 1.-31.3.2023.

Kuntosalille on valmisteltu kesän alkuun ajoittuvia huolto- ja korjaustoimenpiteitä.

Hyvinvointilautakunta nimesi Paavonkallion ulkoilualueen suunnitteluryhmän, joka järjestäytyi huhtikuun lopulla.

Vapaa-aikatoimi on valmistellut jakson aikana mopon rassa- ja korjauspajan käyttöönottoa. Lisäksi vapaa-aikatoimisto on valmistellut nuorten kesätyöllistämistä, uimakoulu- ja kesäkerhotoimintaa sekä valmistellut perheliikunta hankkeen ja Harrastamisen Suomen mallin - mukaista kerhotoimintaa elokuusta 2023 alkaen.

Nuorisovaltuusto jalkautui oppilaitoksiin markkinoimaan nuva-toimintaa ja rekrytoi onnistuneesti uusia jäseniä ehdolle nuorisovaltuustovaaleihin, jotka pidettiin 26.-27.5.2023. Ehdolla oli 12 nuorta, joista seuraavalle kaksivuotiskaudelle 2023–2025 valittiin kymmenen (10) nuorta varsinaisiksi jäseniksi ja kaksi (2) varaedustajiksi. Vaaleissa annettiin yhteensä 73 ääntä. Äänioikeutettuja olivat kaikki perholaiset perusasteen 6-luokkalaisista 29-vuotiaisiin saakka.

Nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri koordinoi kunnan kesätyöpaikkojen hakua touko-kesäkuussa. Hakijoita oli yhteensä 37, joista kunta työllisti yhteensä 18 nuorta. Vapaa-aikatoimi työllisti näistä kahdeksan nuorta uimakoulujen ja kesäleirien ohjaajiksi.

Etsivä nuorisotyöntekijä oli mukana seuraavissa tapahtumissa:

- Kesäkuussa etsivä nuorisotyöntekijä kiersi ja tapasi nuoria sekä teki viestintäsihteerin kanssa sosiaaliseen mediaan esittelyt yrityksiin ja kunnan kesätyöpaikkoihin työllistyneistä nuorista, joita oli yhteensä 42 kesätyöntekijää
- Nuorten Perho tapahtuma keskuskoululla
- Opettajien Vesopäivä 7.8.
- Nuorisotilan avajaiset 18.8.
- Ryhmäytymispäivä Järviseudun ammatti-instituutti, Lappajärvi, 22.8.
- Kutsunnat tilaisuudessa aikalisätoiminta (18 nuorta) 23.8.2023

Liikunta- ja vapaa-aikapalvelut

Alkeis- ja jatkouimakoulut järjestettiin Vetelin uimahallissa, jonne järjestettiin kuljetukset, 5.–9.6. ja 12.–16.6 välisenä aikana. Osallistujia oli yhteensä 54 lasta, joista molemmille viikoilla 27 osallistujaa.

Kesäleiritoimintaan osallistui yhteensä 46 lasta 19.–30.6.2023 välisenä aikana Oksakosken koululla, Kirkonkylällä nuorisotilassa ja Möttösen koululla.

Perhon, Vetelin ja Halsuan yhteiselle Power Park bussimatkalle 27.6. osallistui Perhosta 21 henkilöä. Yhteensä osallistujia oli 43 henkilöä.

Perheliikuntahankkeen puitteissa toteutettiin jakson aikana perheliikunnan vuosikellon suunnittelu yhteistyössä Suomen Ladun perheliikunnan asiantuntijan kanssa.

Metsämörri-ohjaajakoulutus toteutettiin yhteistyössä Mäntymetsän päiväkodin kanssa. Osallistujia 14 henkilöä.

Perheiden luontovirkistyspäivä järjestettiin yhteistyössä Perhon Eräelämysten kanssa 28.7. Osallistujia oli 12 henkilöä.

Perhoviikolla järjestettiin perhepyöräilytapahtuma ja Tour de Perho -tapahtuma 30.7. Osallistujia oli 10.

Mäntymetsän päiväkoti järjesti perheille suunnatun Metsämörri-vaelluksen 1.8. Osallistujia oli 40.

Nuorille suunnattuun Ollien konserttiin 5.8. Perhoviikolla osallistui 55 nuorta.

Koulunuorisotyö käynnistyi koulujen alettua elokuussa.

Välituntitoiminta 6.–9.-luokkalaisille on tavoittanut 80–100 nuorta viikoittain.

Välituntitoiminta 5.-luokkalaisille on tavoittanut 10–15 lasta joka toinen viikko.

Möttösen koululla on toteutettu ryhmäytymistä 5- ja 6.-luokille.

Lisäksi koulunuorisotyöntekijä on ollut mukana koulun laskettelu- ja uimahalliretkillä.

Nuorisotilat: Nuopparin muutto Satulinnaan ja siivoustalkoot sekä huutokauppa toteutettiin nuorisovaltuuston kanssa toukokuussa. Nuopparin toiminta käynnistyi 18.8. uudessa paikassa sekä keskiviikkoiltaisain että perjantaisin. Valvoja ringissä yhteensä 6 henkilöä. Rassauspajan toiminta käynnistyi 30.8. Kehitysyhtiöltä vuokratassa Makrohallin tiloissa (Vehmasuontie 7). Rassauspajalle laadittiin järjestysäännöt kesäkuun Hyvltk:n kokouksessa ja rekrytoitiin kaksi asiantuntevaa ohjaajaa.

Harrastamisen Suomen mallin mukainen kerhotoiminta käynnistyi elokuussa, kun hankkeeseen rekrytoitiin uusia ohjaajia eri harrastekerhojen vetämiseen kirkonkylällä, Möttösessä ja Keskuskoululla. Kerhotoimintaa koordinoidaan yhteistyössä koulujen edustajien kanssa.

Kv-nuorisotyön Euroopan soldaarisuusjoukot -ohjelman "Our Common Path"- projektiin liittyvä kymmenen eurooppalaisen nuoren vapaaehtoistyö ympäristönhoidon parissa käynnistyi Perhossa 21.8.2023. Projekti toteutettiin ensi kerran Perhon kunnan ja Villa Elban yhteistyönä. Nuoret majoittuvat Perhon Eräelämyksien tiloissa Kuusilammella, josta he siirtyivät työkohteisiin eri puolille Perhoa. Perholaiset yrittäjät vastasivat nuorten ylläpidosta ja kuljetuksista työkohteisiin. Raivauskohteita olivat mm. Jängänjärven rantamilla, Perhon kirkonkylällä ja Oksakoskella jokivarsilla sekä Paavonkallion ulkoilualueella kuntoradan ja frisbeegolfradan ympäristö. Lisäksi Peuranpolun reittiä merkattiin ja raivattiin Metsähallituksen ja Kpedun luontolinjalaisten kanssa yhteistyössä. Kuukauden kestävä nuorten kansainvälisyysprojekti päättyi Perhossa 21.9.

3.4. TEKNINEN LAUTAKUNTA

KÄYTTÖTALOUSOSA

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.08.2023

	TP 2022	Budj 2023	Toteuma 2023 01-08	Käyttö %
00000060 TEKNINEN LAUTAKUNTA				
33000 Toimintatuotot	5.454.220	4.889.070,00	3.002.349,46	61,4
34000 Toimintakulut	-5.092.788	-4.186.520,00	-2.603.777,52	62,2
34999 Toimintakate	361.431	702.550,00	398.571,94	56,7
36000 Rahoitustuotot ja -kulut	-33.539			
36999 Vuosikate	327.892	702.550,00	398.571,94	56,7
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-1.228.453	-1.201.500,00	-778.180,43	64,8
38499 Tilikauden tulos	-900.561	-498.950,00	-379.608,49	76,1
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-900.561	-498.950,00	-379.608,49	76,1

Toimintakate valtuustoon nähden sitova erä.

	TP 2022	Budj 2023	Toteuma 2023 01-08	Käyttö %
00000610 TEKNINEN HALLINTO				
33000 Toimintatuotot	1.267			
34000 Toimintakulut	-94.465	-93.400,00	-63.819,43	68,3
34999 Toimintakate	-93.197	-93.400,00	-63.819,43	68,3
36999 Vuosikate	-93.197	-93.400,00	-63.819,43	68,3
38499 Tilikauden tulos	-93.197	-93.400,00	-63.819,43	68,3
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-93.197	-93.400,00	-63.819,43	68,3
00000640 TILAVUOKRAUSPALVELUT				
33000 Toimintatuotot	2.646.529	2.601.630,00	1.757.554,38	67,6
34000 Toimintakulut	-2.158.368	-2.030.320,00	-1.187.876,08	58,5
34999 Toimintakate	488.161	571.310,00	569.678,30	99,7
36999 Vuosikate	488.161	571.310,00	569.678,30	99,7
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-704.787	-684.570,00	-455.260,56	66,5
38499 Tilikauden tulos	-216.626	-113.260,00	114.417,74	-101,0
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-216.626	-113.260,00	114.417,74	-101,0
00000650 ASUNTOJEN VUOKRAUSPALVELU				
33000 Toimintatuotot	46.051	45.370,00	30.936,52	68,2
34000 Toimintakulut	-33.383	-23.500,00	-13.100,80	55,7
34999 Toimintakate	12.668	21.870,00	17.835,72	81,6
36999 Vuosikate	12.668	21.870,00	17.835,72	81,6
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-1.409		-798,72	-100,0
38499 Tilikauden tulos	11.259	21.870,00	17.037,00	77,9
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	11.259	21.870,00	17.037,00	77,9
00000660 TUKIPALVELUT (ATERIA-JA PUHTAUSPALVELUT)				
33000 Toimintatuotot	1.646.429	978.380,00	610.933,23	62,4
34000 Toimintakulut	-1.620.417	-968.310,00	-621.740,62	64,2
34999 Toimintakate	26.012	10.070,00	-10.807,39	-107,3
36999 Vuosikate	26.012	10.070,00	-10.807,39	-107,3
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-15.848	-15.070,00	-5.323,44	35,3
38499 Tilikauden tulos	10.164	-5.000,00	-16.130,83	322,6
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	10.164	-5.000,00	-16.130,83	322,6

Ulkoinen/Sisäinen 01.01.2023 - 31.08.2023

	TP 2022	Budj 2023	Toteuma 2023 01-08	Käyttö %
00000620 TIET JA YLEISET ALUEET				
33000 Toimintatuotot	1.341			
34000 Toimintakulut	-161.362	-139.250,00	-139.615,86	100,3
34999 Toimintakate	-160.020	-139.250,00	-139.615,86	100,3
36999 Vuosikate	-160.020	-139.250,00	-139.615,86	100,3
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-95.590	-125.360,00	-64.087,60	51,1
38499 Tilikauden tulos	-255.611	-264.610,00	-203.703,46	77,0
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-255.611	-264.610,00	-203.703,46	77,0
00000630 PUISTOT JA VIHERALUEET				
33000 Toimintatuotot	88.995	51.110,00	16.583,44	32,4
34000 Toimintakulut	-144.105	-149.510,00	-106.631,11	71,3
34999 Toimintakate	-55.110	-98.400,00	-90.047,67	91,5
36999 Vuosikate	-55.110	-98.400,00	-90.047,67	91,5
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-89.994	-69.120,00	-48.552,11	70,2
38499 Tilikauden tulos	-145.105	-167.520,00	-138.599,78	82,7
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-145.105	-167.520,00	-138.599,78	82,7

00000670 VESIHUOLTOPALVELUT				
33000 Toimintatuotot	494.759	524.130,00	246.130,38	47,0
34000 Toimintakulut	-321.101	-286.390,00	-197.946,18	69,1
34999 Toimintakate	173.658	237.740,00	48.184,20	20,3
36000 Rahoitustuotot ja -kulut	-33.539			
36999 Vuosikate	140.119	237.740,00	48.184,20	20,3
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-223.048	-212.570,00	-140.915,52	66,3
38499 Tilikauden tulos	-82.929	25.170,00	-92.731,32	-368,4
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-82.929	25.170,00	-92.731,32	-368,4
00000680 ENERGIAHUOLTOPALVELUT				
33000 Toimintatuotot	528.848	688.450,00	340.211,51	49,4
34000 Toimintakulut	-559.587	-495.840,00	-273.047,44	55,1
34999 Toimintakate	-30.740	192.610,00	67.164,07	34,9
36999 Vuosikate	-30.740	192.610,00	67.164,07	34,9
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-97.776	-94.810,00	-63.242,48	66,7
38499 Tilikauden tulos	-128.515	97.800,00	3.921,59	4,0
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-128.515	97.800,00	3.921,59	4,0

Tekninen lautakunta ja hallinto

Tilivelvollinen: tekninen johtaja Alpo Anisimaa

Tehtävä Teknisen lautakunnan tehtävänä on vastata kiinteistö- ja huoltopalveluista, yhdyskuntapalveluista, viranomaispalveluista, liikelaitoksista sekä kunnan rakennusohjelman toteuttamisesta (investoinnit).

Riskit Teknisen toimen henkilöstöä on vähennetty (projektipäällikkö v. 2018 ja toimistos sihteeri palveluista v. 2022) ja sen takia henkilöstön työmäärä on kasvanut ja kuormittaa jäljelle jääneitä henkilöitä.

Tavoite	Toimenpide ja mittari	Toteuma
Kyläläisten/asukkaiden osallistaminen Yhdessä hyvinvointi Pidetään huolta ihmisistä, sekä henkisestä, että fyysisestä hyvinvoinnista. Yhteisen ideoinnin määrä kasvaa	Tekninen lautakunta jalkautuu kylille ja kuulee asukkaiden ideoita ja näkemyksiä teknisen toimen alaisista asioista. <ul style="list-style-type: none"> mittarina osallistujien määrä ja asukkaiden esittämien ideoiden määrä sekä niiden käyttöön otto/toteuttaminen 	Tekninen lautakunta piti kokouksen Möttösen koululla ja ennen kokousta oli asukkailla mahdollisuus kysellä lautakunnalta asioista. Lisäksi tekninen lautakunta on kuullut teknisen toimen työntekijöitä, tuloksia ei ole vielä käsitelty.

Tunnusluvut	yks.	TP2021	TP2022	TA2023
Ylläpidetyt kiinteistöt	kpl	94	57	57
Kerrosala yhteensä	m ²	46 288	36020	36020
Hoidetut viheralueet	ha	14	14	14
Ylläpidetyt kadut ja kvl:n väylät	km	13,9	13,9	13,9
Vesiliittymien määrä	kpl	1096	1098	1099 (+ta 2 kpl)
Vesijohtojen pituus	km	232	233	
Laskutetun veden määrä	m ²	194 025	190 571	
Vesimaksu (alv 0 %)	€/m ³	0,90	0,90	0,90
Perusmaksu	€/v	45,00	45,00	45,00
Viemäri liittymien määrä	kpl	587	588	588 (+ta 2 kpl)
Viemärijohtojen pituus	km	61	61	61
Laskutetun jätevesi	m ³	71 019	72 195	
Jätevesimaksu (alv 0 %)	€/m ³	3,10	3,10	3,10
Perusmaksu	€/v	66,00	66,00	66,00
Hulevesiverkoston pituus	km	1,7	1,8	1,8 (+0,1 km)
Kaukolämpöliittymien määrä	kpl	63	63	63
- josta kunnan sisäiset	kpl	34	27	27
Verkoston pituus	km	6	6	6
Laskutetun lämpö	MWh	7 895	7 642	
Kulutuskasvu	€/MWh	57,10	57,10	57,10 / 74,10
Lämmitettävä tilavuus	m ³	189 276	188 151	188 151

Toteutuma 1.1.—31.8.2023

Tekninen lautakunta on kokoontunut yhdeksän kertaa alku vuoden aikana.

Tekninen johtajan osa-aikaisen virkavapauden vuoksi osastopäällikön tehtäviä oli jaettuna maaliskuusta toukokuuhun teknisen johtajan ja rakennustarkastajan kesken.

Kokonaisuudessaan toiminta tuotot ovat keskimääräisessä. Kaukolämpölaitoksen ja vesihuoltolaitoksen tuotot ovat budjetoitua alhaisemmat, mutta vuokratulot ovat budjetoitua paremmat. **Kivikoulusta poistettua kalustoa on myyty ja asuntolan vuokrausaste on ollut alkuvuodesta budjetoitua parempi. Loppuvuoden osalta asuntolan vuokraus aste tulee romahtamaan asuntolan ollessa tyhjillään.**

Kiinteistö- ja huoltopalvelut

Tilivelvolliset: tekninen johtaja Alpo Anisimaa, rakennustarkastaja Jyri Harju, siivous- ja ravitsemuspäällikkö Sirpa Itäniemi

Kiinteistö- ja huoltopalvelut ylläpitävät ja korjaavat kunnan omistamaa kiinteistökantaa. Kiinteistöjen kuntoa sekä toimivuutta seurataan aktiivisesti ja korjaustoimet pyritään kohdistamaan oikea-aikaisesti investointiohjelmaan varatuista määrärahoista. Yhtiöitettyjen kiinteistöjen osalta kiinteistöhuolto on yhtiön ulkoa ostamaa palvelua ja yhtiöiden toimintaa tuetaan tarvittaessa teknisen toimen asiantuntijoiden toimesta. Sähköisellä kiinteistöhuolto järjestelmällä ohjataan huolto- palvelutoimintaa.

Siivous- ja ravitsemispalvelut huolehtivat kunnan omistamien kiinteistöjen puhtaanapidosta sekä sisäisten ja ulkoisten asiakkaiden ateriapalveluiden tuottamisesta.

Siivouspalveluiden toiminta-alueeseen kuuluvat koulut, päiväkotit, Kampus sekä kunnanvirasto, joissa siivoustiheyttä harvennetaan vanhasta mitoituksista, tämän on tehnyt mahdolliseksi koulujen siirtyminen kengättömään toiminta malliin. Lisäksi vuokra-asuntojen yhteiset tilat, eläinlääkärin tilat, seurojentalo, kirjasto sekä nuorisotalo kuuluvat kunnan siivottaviin kohteisiin.

Muutokset 2023

Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa, jonka seurauksena Jalmiinakodin keittiö ja pesula toiminnat siirtyvät hyvinvointialueelle, henkilöstöä siirtyy 5+1 htv. Siivouspalveluista siirtyy hyvinvointialueelle Jalmiinakoti, terveyskeskus, Paloasema, Aamurusko ja toimintakeskus, henkilöstöä siirtyy 4 htv.

Tavoitteena on, että tytäryhtiöt hankkivat vuodesta 2023 alkaen kiinteistöhuollon palvelut markkinaehtoisesti ja näin ollen kiinteistöihin henkilöstötarve vähenee.

Mitoituksen mukaista siivousta harvennetaan, ja kotiateriapalveluiden järjestämistä selvitetään hyvinvointialueudistuksen vuoksi. Näin ollen siivous- ja ravitsemustiimin henkilöstötarve vähenee.

Liikuntahalli investoinnin käynnistyessä: (mikäli AVI tekee myönteisen avustuspäätöksen ennen elokuuta 2023, väistötiloihin tarvittavat muutokset toteutettava koulujen kesälomien aikana)

- keskuskeittiö ja kirkonkylän koulun ruokala siirtyvät väistötiloihin
- väistöaikana ruokahuolto toimii kahdessa valmistuskeittiössä. Kampuksen keittiöllä valmistetaan kirkonkylän koulujen ateriat, jolloin lukiolaiset ruokailevat kampuksen ruokalassa ja kirkonkylän peruskoululaiset ruokailevat kirjaston alakertaan toteutetuissa väistötiloissa. Möttösen koulun keittiöllä valmistetaan Möttösen koulun ja päiväkodin ateriat.
- väistön aikana tarvitsee tehdä muutoksia ravitsemistiimin henkilöstöön. Näitä muutoksia ei ole viety vielä talousarvion lukuihin tai henkilöstö suunnitelmaan.

Riskit: Energiamarkkinoiden epävakaus. Sähkön hankintasopimus on päättymässä 31.12.2023, joten taloussuunnitelma vuosille tulee varautua sähköhinnan nousuun.

Tavoite	Toimenpide ja mittari	Toteutuma
Energiatehokkuuden edistäminen. Sujuvuudella taloushyötyjä • tasapainoinen talous on kaikkien tavoite ja vastuu • ideoidaan tehokkaampia, fiksumpia tapoja toimia. Kokonaishyödyt • yhteisen ideoinnin määrä kasvaa • kestävä kuntatalous	Kunnan omistamissa kiinteistöissä vaihdetaan led -valaistukseen ja toteutetaan muut energiatehokkuutta lisäävät toimet esim. aurinkokennot talousarvion puitteissa. <ul style="list-style-type: none">• mittarina taloushyödyt (kustannussäästö käytössä) ja kuntakuva (kuntalaiskysely)	Möttösen koulun valaistus on uusittu LED-valaistukseksi. Lisäksi on tehty järjestelmien säätöjä ja käyttäjien ohjeistuksia ja näin on saatu säästöjä esimerkiksi kirkonkylän koululla n.3 % sähkön kulutuksessa verrattuna edeltävään vuoteen vastaavalta ajalta. Säästöä elokuun loppuun mennessä noin 14 000 euroa edellisvuoteen verrattuna.

Toteutuma 1.1.—31.8.2023

Hyvinvointialue aloitti toimintansa 1.1.2023. Henkilöstösiirrot toteutuvat suunnitellusti. Hyvinvointialue on ostanut kunnalta siirtymäajalla vielä ateriapalvelua, talonmiespalveluja ja aputyömiestoimintaa. Hyvinvointialueen vuokriin on saatu lakisääteinen korkopoistamattomalle pääomalle.

Valmistuskeittiö toimii Kampuksen keittiöllä, jossa valmistetaan koulu ruuat Möttöseen, Mäntymetsän päiväkodille sekä nuorisotalon alakerrassa olevaan jakelukeittiöön kirkonkylän alasteen oppilaita varten. Kampuksen keittiöllä ruokailevat lukiolaiset, KPedun oppilaat sekä kirkonkylän yläasteen oppilaat. **Väistöiloissa toimiva koulujen ruokahuolto on toiminut suunnitellusti.**

Elintarvikkeiden hintoihin on tullut korotuksia ja kustannukset ylittävät budjetoidut määrärahat. **Elintarvikkeiden hintojen korotukset aiheuttavat noin 20 000 euron lisäkustannukset.**

Puhdistusaineet ja tarvikkeiden hintoihin on tullut korotuksia, mutta siivouksen harventamisen takia, puhdistusaineiden ja tarvikkeiden kulutus on ollut arvioitua pienempää.

Tekninen toimi tuottaa kiinteistöpalveluita tytäryhtiöille ja talonmiespalveluita hyvinvointialueelle.

Talvikunnossapito kiinteistöillä on ylittänyt budjetoidun 14 000 eurolla ja alkutalvella on yleensä talvikunnossapitoon mennyt 10 000–20 000 euroa.

Lämmityskustannukset ovat kevään aikana korkeammat kuin aikaisempina vuosina. **Lämmityskustannukset loppukevään ja kesän osalta ovat olleet budjetoitua alhaisemmat ja toteutumat ovat kääntyneet alkuvuoden budjetin ylityksestä alle budjetoituun.**

Sähkön kulutus (kWh) on pienempi aiempiin vuosiin verrattuna, mutta hinnan nousun takia kustannukset ovat nousseet. Sähkön hinnan nousu on kuitenkin ennustettua pienempi ja kulutuksen vähentyessä on pysytty budjetissa sähkön osalta. **Sähkön kulutus on jatkunut pienempänä kuin aiempina vuosina, ja hinnan sidonta on onnistunut pitämään hinnan ennustettua alempana.**

Yhdyskuntapalvelut

Tilivelvolliset: tekninen johtaja Alpo Anisimaa, rakennustarkastaja Jyri Harju

Tehtävä: Kaavatiet ja kunnan muut tiet talviaurataan ja kesäkunnossa pidetään vakiintuneen tavan mukaisesti. Talviauraus- ja liukkaudentorjuntasopimukset ovat kilpailutuksessa vuosille 2022–2025 (optio 2026). Pysyvän asutuksen ulospääsyteinä toimivat yksityistiet talvikunnossa pidetään, mikäli pihatien tai yksityistiekunta on tehnyt hakemuksen talvikunnossapitoon. Teiden kunnossapitotyöt tehdään teiden kunnossapitotarpeet huomioiden yhdenmukaisesti yleisen tienpidon kanssa.

Kunnossapidossa painotetaan liikenteellisesti merkittäviä teitä. Kesäkunnossapitoon ei myönnetä enää kunnossapitoavustusta. Yksityisteiden peruskorjaukseen on haettavissa avustuksia ELY-keskukselta (maks. 50 %) ja kunnalta (maks. 20 %).

Tievalaistus kunnossapidetään rakennetuissa kohteissa ja yökatko on klo 22–06 välillä.

Kunnan omistamien yleisten alueiden ja ympäristön julkista kuvaa parannetaan.

Ulkoilu- ja urheilualueet hoidetaan hyvinvointilautakunnan määrittelemän tason mukaisesti. Tekojään yllä- ja kunnossapitoon panostetaan edellisen vuoden tapaan. Hulevesimaksun keräämisestä luovutaan 1.1.2023 alkaen.

Riskit: Koronan ja Venäjän sodan vaikutukset näkyvät konetöiden hinnoissa ja syksyllä 2022 kilpailutettujen talvipuhtaanapito urakoiden yksikköhinnat ovat nousseet talven 2021–2022 hinnoista noin 10–30 %. Lisäksi toteutumaan vaikuttaa lumisadepäivien määrä ja niitä on vaikea ennustaa talousarviota laadittaessa.

Energiamarkkinoiden epävakaus. Sähkön hankintasopimus on päättymässä 31.12.2023, joten taloussuunnitelma vuosille tulee varautua sähköhinnan nousuun.

Tavoite	Toimenpide ja mittari	Toteutuma
<p>Energiatehokkuuden edistäminen.</p> <p>Sujuvuudella taloushyötyjä</p> <ul style="list-style-type: none"> • tasapainoinen talous on kaikkien tavoite ja vastuu • ideoidaan tehokkaampia, fiksumpia tapoja toimia. <p>Kokonaishyödyt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • yhteisen ideoinnin määrä kasvaa • kestävä kuntatalous 	<p>Alueiden, pihojen ja kunnan tiestöllä vaihdetaan led -valaistukseen talousarvion puitteissa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina taloushyödyt (kustannussäästö käytössä) ja kuntakuva (kuntalaiskysely) 	<p>LED-valaisimia tilattu piha-alueille, asennus vielä kesken.</p>
<p>Yleisten alueiden ja puistojen (sis. leikkipuistot) viihtyvyyden parantaminen</p> <p>Yhdessä hyvinvointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunta ja kuntalaiset yhteistyössä parantamaan viihtyvyyttä <p>Kokonaishyödyt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ympäristön viihtyvyys 	<p>Paikkojen yleistä kunnostamista (kaikilla kylillä ja yhteistyössä asukkaiden kanssa, jopa talkoita, muitakin kuin kevätsiivous), roskakorit kuntoon ja säännöllinen tyhjennys, kesällä istutuksia, kesäkukkia ja huolellisesti hoidetut alueet (talousarvion puitteissa).</p> <p>Kesäpiha-/aluekisa yhteistyössä ympäristölautakunnan kanssa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • mittarina osallistujien määrä ja kuntakuva 	<p>Kunta on osallistunut YLE:n ”miljoona roskapussia” kampanjaan.</p> <p>Kesäpiha-/aluekilpailua ei ole järjestetty.</p>

Toteutuma 1.1.—31.8.2023

Talvikunnossapito on ylittänyt budjetoidut kustannukset ja tulee vaatimaan talousarviomuutoksena noin 100 000 euroa talvikunnossapitoon. Talvikunnossapito tieverkon osalta on alkuvuoden aikana ylittänyt budjetoinnin noin 30 000 eurolla. Tavallisesti syksyn ja alkutalven kustannukset ovat olleet noin 20 000–50 000 euroa. Tosin pitkänajan ennusteen mukaan alkutalvesta on tulossa tavanomaista lämpimämpi, joten arvioitu 100 000 euroa talousarviomuutos voi olla riittävä tieverkon ja kiinteistöjen talvikunnossapitoon.

Liikelaitokset

Tilivelvolliset: tekninen johtaja Alpo Anisimaa

Tehtävä: Liikelaitosten hoito ja kunnossapitotehtävät. Liikelaitosten toimintavarmuutta parannetaan ennalta ehkäisevin huoltotoimenpitein.

Vesihuoltolaitos

Käyttötehtävät hoidetaan asetettujen tavoitteiden ja vaatimusten mukaisesti. Laitoksien aluerajaukset tarkistetaan ja toiminta-alueen kiinteistöt pyritään liittämään verkostoihin tavoitteiden mukaisesti.

Vesi- ja viemärlaitoksesta esitetään kirjanpidollisesti eriytetty tilinpäätös (tase, tulos- ja rahoituslaskelmat liitetietoineen). Vesilaitosta ja viemärlaitosta seurataan erikseen, joista yhtenä käytetään nimitystä Vesihuoltolaitos. Vesihuoltolaitoksen peruspääomalle ja taseessa muodostuvalle lainalle kunnanvaltuusto määrää laskennallisen koron. (Kvalt 22.2.2016 § 11 mukaan korko on 1 %.)

Riskit:

Viemäri verkostoon pääsee edelleen hulevesiä, joka lisää puhdistamon virtaamia rankkasateiden aikana.

Energiamarkkinoiden epävakaus. Sähkön hankintasopimus on päättymässä 31.12.2023, joten taloussuunnitelma vuosille tulee varautua sähköhinnan nousuun.

Kaukolämpölaitos

Lämpölaitoksen energiatuotanto sekä lämpölaitoksen käyttö ja kunnossapito toteutetaan ostopalveluna Perhon Energiaosuuskunnalta kulutuksen edellyttämässä laajuudessa. Tuottosopimuksessa on asetettu tavoitteeksi, että lämpöenergiaa tuotetaan hakkeella, kuorella, turpeella ja purulla niin paljon kuin teknisesti on tarkoituksen mukaista. Kattilaa hankittaessa on arvioitu, että hakekattilalla voidaan tuottaa noin 95 % vuotuisesta kaukolämmöntarpeesta, mutta tarve on kasvanut, joten tavoite on asetettu alemmaksi, eli kokonaisenergiamäärästä 85 %. Loppu tuotetaan lämpökeskuksessa olevilla kevyt öljy kattiloilla.

Lämpöverkoston hoito ja kunnossapito toteutetaan kunnan omana työnä.

Aloitetaan selvitystyö kaukolämpölaitoksen mahdollista yhtiöittämisestä ja yhteistyökumppanin hakemiseksi.

Riskit: Lämpölaitoksen kattilan teho ei enää riitä kunnolla nykyiselle liittymä määrälle, joten verkoston laajentaminen on merkittävä riski. Kattilaa joudutaan ajamaan yliteholla ja se lyhentää kattilan käyttöikä ja lisää rikkoutumisen riskiä. Lämmitysöljyn hinta on noussut merkittävästi maailmanmarkkinoilla ja tämä korostaa riskin vaikutusta.

Kaukolämpöverkoston kunto on pääosin hyvä (5,5 km), mutta verkostossa on vielä 0,5 km kunnostamatonta heikkokuntoista osuutta.

Energiamarkkinoiden epävakaus. Sähkön hankintasopimus on päätymässä 31.12.2023, joten taloussuunnitelma vuosille tulee varautua sähköhinnan nousuun.

Tavoite	Toimenpide ja mittari	Toteutuma
<p>Energiatehokkuuden edistäminen.</p> <p>Sujuvuudella taloushyötyjä</p> <ul style="list-style-type: none"> tasapainoinen talous on kaikkien tavoite ja vastuu ideoidaan tehokkaampia, fiksumpia tapoja toimia. <p>Kokonaishyödyt:</p> <ul style="list-style-type: none"> yhteisen ideoinnin määrä kasvaa kestävä kuntatalous 	<p>Kunnan vesihuoltoverkoston hulevesiongelmaa pienennetään etsimällä kohteet, joista hulevesiä pääsee viemäriverkostoon.</p> <ul style="list-style-type: none"> mittarina taloushyödyt (kustannussäästö käytössä) ja puhdistamolalle saapuvan jätevesimäärän pieneminen 	<p>Kevät tulvien aikana verkostoon pääsi merkittävä määrä hulevesiä. Tulvivia kaivoja kartoitettu.</p>

Toteutuminen 1.1.—31.8.2023

Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitoksella arvio laskutuksen tulot ovat noin 4 % alle edellisen vuoden. Lukemalaskutus tehdään syys-lokakuun vaihteessa.

Verkostoon pumpattu veden määrä on ollut suurempaa kuin edellisinä vuosina, alavesisäiliö on käynyt tyhjänä, suurentuneen kulutuksen takia, tästä syystä verkostopaineessa on ollut alenemaa. Verkostossa on ollut vuotoja viisi, joista kolme kaivuutöistä aiheutuneita vesijohdon katkeamisia.

Kaukolämpölaitos

Kaukolämpölaitoksen yhtiöittämiseen liittyvä työryhmä on kokoontunut neljä kertaa.

Kulunut talvi ei aiheuttanut suuria vaurioita kattilalle, joten korjauskustannukset pitäisi pysyä kohtuullisina huoltokatkon aikana. Lämpölaitoksen huoltokatko on suunniteltu toteutettavaksi syyskuun alkupuolella.

Kaukolämmön kulutusmaksun tarkastus viivästyi alkuvuodesta ja korotuksen tuotot jäivät korotuksen osalta tammi-helmikuulta saamatta. Nousu energianhinnassa näkyy toteutuneissa lämmityskustannuksissa. Kaukolämmön kulutusmaksun tarkastuksen viivästyksestä ja leudon talven vaikutus näkyy lämmönmyynti tuloissa. Edellisen vuoden perusteella on arvioitu, että lämmön myynti tulot tulevat jäämään budjetoidusta noin 70 000 euroa. Lisäksi sähkömittauksen virhe on oikaistu takautuvasti ja aiheuttaa noin 30 000 euron ylityksen budjetoidusta. Energiahuoltopalveluiden toimintakate tulee jäämään tappiolliseksi vuoden 2023 osalta.

3.5. YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

KÄYTTÖTALOUSOSA

0000070 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

33000 Toimintatuotot	21.663	19.500,00	9.800,48	50,3
34000 Toimintakulut	-406.452	-74.040,00	-46.327,85	62,6
34999 Toimintakate	-384.789	-54.540,00	-36.527,37	67,0
36999 Vuosikate	-384.789	-54.540,00	-36.527,37	67,0
37000 Poistot ja arvonalentumiset	-47.289	-34.950,00	-2.621,92	7,5
38499 Tilikauden tulos	-432.078	-89.490,00	-39.149,29	43,7
39999 Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-432.078	-89.490,00	-39.149,29	43,7

Toimintakate on valtuuston nähden sitova.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteuma
Hyvinvointi Ympäristön viihtyvyys	Ympäristön siisteys: Valvonta ja tarvittaessa annetaan kehotuksia <ul style="list-style-type: none">mittarina kuntalaispalaute	Kunta on mukana Yle:n järjestämässä Miljoona roskapussia- kampanjassa. Roskaamisesta ja jätehuoltoon liittymisestä annettu huomautuksia/kehotuksia.

Ympäristötoimi

Tilivelvollinen: Rakennustarkastaja Jyri Harju

Ympäristötoimi käsittää ympäristölautakunnan, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun.

Lautakunta hoitaa lakisääteiset rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun, maa-ainestenoton sekä jätehuollon valvontatehtävät. Lautakunta toimii ympäristönsuojelulain mukaisena ympäristölupaviranomaisena ja maa-aines- ja rakennuslain mukaisena lupaviranomaisena sekä ulkoilulain mukaisena leirintäalueviranomaisena. Lautakunnan tehtävänä on valvoa kunnassa tapahtuvaa rakennustoimintaa sekä kaavoituksen toteutumista siten, kuin niistä on erikseen säädetty.

Rakennusvalvonta on viranomaistoimintaa, joka neuvonnan, lupakäsittelyn ja valvonnan avulla edistää hyvää ja ympäristöön sopivaa rakentamista sekä valvoo ympäristön laatua. Rakennusvalvonnan toimintaa säätelee maankäyttö- ja rakennuslaki ja -asetus, Suomen rakentamismääräyskokoelma sekä kunnan rakennusjärjestys. Rakennusvalvonta palvelee kuntalaisia ja huolehtii yleisen edun huomioonottamisesta sekä luvanhakijoiden ja naapurien oikeusturvan takaamisesta rakennettaessa.

Rakennetun ympäristön ja maiseman suojelua koskevat myös esimerkiksi rakennussuojelulaki ja luonnonsuojelulaki. Ympäristönsuojelulain mukaiset tehtävät kuuluvat ympäristölautakunnan alaisuuteen. Rakennustarkastaja toimii kunnan ympäristösihteerinä.

Palo- ja pelastustoimi siirtyy hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta eikä näin ollen pelastustoimen budjetti enää kuulu ympäristölautakunnan alaisuuteen.

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Toteuma 1.1.–31.8.
Rakennuslupahakemukset	66	65	44	45	45	14
Maa-aineslupahakemuksia	1	2	3	2	1	4
Ympäristölupahakemuksia	3	2	2	2	1	0
Rakennusilmoituksia	16	42	27	30	30	19
Poikkeuslupahakemuksia	1	1	0	1	1	0
Suoritettavat ympäristölupavalvonnat		1	6	15	15	3

Toteuma 1.1.—31.8.2023

Ympäristölautakunnan käyttöprosentti on 43,7. Talousarvion mukaisista poistoista on toteutumatta 32 328 euroa, joka tulee näkymään tilinpäätöksessä. Pelastustoimen kalusto on siirtynyt hyvinvointialueelle, joten ympäristölautakunnan alaisuuteen ei pitäisi kuulua kiinteää omaisuutta eikä kalustoakaan, joista olisi poistoja. Tulee selvittää mistä talousarvioon merkityt poistot kuuluvat ja kuuluvatko ne edes ympäristölautakunnan alaisuuteen.

Toimintatuotot eivät ole toteutuneet odotetusti. Lupamäärät ovat jääneet arvioitua pienemmiksi ja maksutuotoista on toteutunut noin puolet. Myönnettyjä maa-aineslupia on vielä laskuttamatta ja loppuvuodelle on tulossa vielä yksi maa-aineslupan ja ympäristöluvan yhteishakemus, joka korjaa tilannetta. Myös rakennuslupia on vielä tulossa loppuvuodelle.

Tekninen johtaja on tehnyt osa-aikaista työtä maaliskuun alusta toukokuun loppuun ja teknisen johtajan tehtäviä siirrettiin rakennustarkastajalle. Kunta osti ympäristösihteerin palvelua Kaustisen kunnalta, joka on ollut noin 10 % Kaustisen ympäristösihteerin työpanoksesta. **Kaustiselta ostettu ympäristösihteerin palvelu näkyy ostopalveluissa, jotka tulevat ylittymään. Ympäristölupavalvontoja on suoritettu 3 kpl ja loput on tarkoitus suorittaa loppuvuoden aikana.**

4. INVESTOINNIT

Ulkoinen/Sisäinen	Toteutumavertailu		EUR	
	01.01.2023 - 31.08.2023			
	TP 2022	Budj 2023	Toteuma 2023 01-08	Käyttö %
009121 ICT-ohjelmistoinvestoinnit				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen	-11.768	-15.000,00		
99000 INVESTOINTIMENOT	-11.768	-15.000,00		
99080 INVESTOINNIT NETTO	-11.768	-15.000,00	0	
009122 Laajakaistahankkeet				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-220.000,00		
99000 INVESTOINTIMENOT		-220.000,00		
99080 INVESTOINNIT NETTO	0	-220.000,00	0	
009210 Suunnittelutehtävät, kaavoitus				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-10.000,00		
99000 INVESTOINTIMENOT		-10.000,00		
99080 INVESTOINNIT NETTO	0	-10.000,00	0	
009211 Yksityistiet, kuntaosuus				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen	-7.607	-15.000,00	-2.989,05	19,9
99000 INVESTOINTIMENOT	-7.607	-15.000,00	-2.989,05	19,9
99080 INVESTOINNIT NETTO	-7.607	-15.000,00	-2.989,05	19,9
009214 Kokkonevan tuulipuisto/kaavoitus				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen			-2.320,60	-100,0
99000 INVESTOINTIMENOT			-2.320,60	-100,0
99080 INVESTOINNIT NETTO	0	0	-2.320,60	-100,0
009217 Ahvenlammin tuulipuisto/ kaavoitus				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen	-1.958		-1.959,86	-100,0
99000 INVESTOINTIMENOT	-1.958		-1.959,86	-100,0
99080 INVESTOINNIT NETTO	-1.958	0	-1.959,86	-100,0
009218 Kirvesvuoren tuulipuisto /kaavoitus				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen	-1.843			
99000 INVESTOINTIMENOT	-1.843			
99080 INVESTOINNIT NETTO	-1.843	0	0	
009101 Maa- ja vesialueet				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-25.000,00		
99000 INVESTOINTIMENOT		-25.000,00		
99049 INVESTOINTITULOT				
99050 Käyttöomaisuuden myynti	36.417	25.000,00	1.695,33	6,8
99049 INVESTOINTITULOT	36.417	25.000,00	1.695,33	6,8
99080 INVESTOINNIT NETTO	36.417	0	1.695,33	-100,0
009456 Jalmiinan perusparannus				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen	-61.620			
99000 INVESTOINTIMENOT	-61.620			
99080 INVESTOINNIT NETTO	-61.620	0	0	

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.08.2023

	TP 2022	Budj 2023	Toteuma 2023 01-08	Käyttö %
009460 Terveyskeskus				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-12.000,00		
99000 INVESTOINTIMENOT		-12.000,00		
99080 INVESTOINNIT NETTO	0	-12.000,00	0	
009462 Kunnantalo				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-72.000,00		
99000 INVESTOINTIMENOT		-72.000,00		
99080 INVESTOINNIT NETTO	0	-72.000,00	0	
009213 Kuntoportaat ym. Paavonkallio				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-20.000,00		
99000 INVESTOINTIMENOT		-20.000,00		
99080 INVESTOINNIT NETTO	0	-20.000,00	0	
009215 Oksakosken lähiliikunta-alue				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-10.000,00		
99000 INVESTOINTIMENOT		-10.000,00		
99080 INVESTOINNIT NETTO	0	-10.000,00	0	
009219 Ulkoilualueet ja leikkikentät				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-15.000,00		
99000 INVESTOINTIMENOT		-15.000,00		
99080 INVESTOINNIT NETTO	0	-15.000,00	0	
009130 Osakkeet Khall				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-3.000,00		
99030 Muut investointimenot	-64.179			
99000 INVESTOINTIMENOT	-64.179	-3.000,00		
99080 INVESTOINNIT NETTO	-64.179	-3.000,00	0	
009131 Osakkeet, tytäryhteisöt				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99030 Muut investointimenot	-452.650		-200,00	-100,0
99000 INVESTOINTIMENOT	-452.650		-200,00	-100,0
99080 INVESTOINNIT NETTO	-452.650	0	-200,00	-100,0
009451 Koulut (Kk) L-rakennus				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen	-83.230	-12.000,00	-6.458,77	53,8
99000 INVESTOINTIMENOT	-83.230	-12.000,00	-6.458,77	53,8
99080 INVESTOINNIT NETTO	-83.230	-12.000,00	-6.458,77	53,8
009455 Liikuntahalli ym. tilat				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen	-45.368	-2.155.000,00	-541.330,00	25,1
99000 INVESTOINTIMENOT	-45.368	-2.155.000,00	-541.330,00	25,1
99049 INVESTOINTITULOT				
99060 Rahoitusosuudet investointeihin		750.000,00		
99049 INVESTOINTITULOT		750.000,00		

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.08.2023

	TP 2022	Budj 2023	Toteuma 2023 01-08	Käyttö %
99080 INVESTOINNIT NETTO	-45.368	-1.405.000,00	-541.330,00	38,5
009458 Kokkonevan koulu				
00005 INVESTOINNIT				
99049 INVESTOINTITULOT				
99050 Käyttöomaisuuden myynti	14.250			
99049 INVESTOINTITULOT	14.250			
99080 INVESTOINNIT NETTO	14.250	0	0	
009464 Keskuskeittiö ja ruokala				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-1.300.000,00	-171.214,19	13,2
99000 INVESTOINTIMENOT		-1.300.000,00	-171.214,19	13,2
99080 INVESTOINNIT NETTO	0	-1.300.000,00	-171.214,19	13,2
009454 Puukoulun saneeraus				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-35.000,00		
99000 INVESTOINTIMENOT		-35.000,00		
99080 INVESTOINNIT NETTO	0	-35.000,00	0	
009457 Kampuksen alueen perusparannus/opetustyö				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen	-57.885			
99000 INVESTOINTIMENOT	-57.885			
99080 INVESTOINNIT NETTO	-57.885	0	0	
009459 Kampus, päärakennus				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen	-152.587	-60.000,00	-32.074,05	53,5
99000 INVESTOINTIMENOT	-152.587	-60.000,00	-32.074,05	53,5
99080 INVESTOINNIT NETTO	-152.587	-60.000,00	-32.074,05	53,5
009461 Möttösen koulu				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-48.000,00	-1.419,41	3,0
99000 INVESTOINTIMENOT		-48.000,00	-1.419,41	3,0
99080 INVESTOINNIT NETTO	0	-48.000,00	-1.419,41	3,0
009465 Möttösen Vanha koulu				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-110.000,00	-19.378,27	17,6
99000 INVESTOINTIMENOT		-110.000,00	-19.378,27	17,6
99080 INVESTOINNIT NETTO	0	-110.000,00	-19.378,27	17,6
009466 Mäntymetsän päiväkotii, pp				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-12.000,00		
99000 INVESTOINTIMENOT		-12.000,00		
99080 INVESTOINNIT NETTO	0	-12.000,00	0	
009220 Päiväkotii, metäsalueen aita ym.				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-40.000,00	-6.249,87	15,6
99000 INVESTOINTIMENOT		-40.000,00	-6.249,87	15,6
99080 INVESTOINNIT NETTO	0	-40.000,00	-6.249,87	15,6
009302 Kalusto Yläkoulu ja Lukio				
00005 INVESTOINNIT				

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.08.2023

	TP 2022	Budj 2023	Toteuma 2023 01-08	Käyttö %
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-20.000,00		
99000 INVESTOINTIMENOT		-20.000,00		
99080 INVESTOINNIT NETTO	0	-20.000,00	0	
009304 Omatoimikirjasto				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen	-33.157			
99000 INVESTOINTIMENOT	-33.157			
99049 INVESTOINTITULOT				
99060 Rahoitusosuudet investointeihin	15.000			
99049 INVESTOINTITULOT	15.000			
99080 INVESTOINNIT NETTO	-18.157	0	0	
009305 Kameravalvontajärjestelmä M5, L-rakennus				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-60.000,00		
99000 INVESTOINTIMENOT		-60.000,00		
99080 INVESTOINNIT NETTO	0	-60.000,00	0	
009463 Teollisuushalli ,uutta				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-200.000,00	-10.116,62	5,1
99000 INVESTOINTIMENOT		-200.000,00	-10.116,62	5,1
99080 INVESTOINNIT NETTO	0	-200.000,00	-10.116,62	5,1
009453 Teollisuustilat				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-48.000,00	-22.694,86	47,3
99000 INVESTOINTIMENOT		-48.000,00	-22.694,86	47,3
99080 INVESTOINNIT NETTO	0	-48.000,00	-22.694,86	47,3
009430 Kaavateiden valaistus				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-30.000,00		
99000 INVESTOINTIMENOT		-30.000,00		
99080 INVESTOINNIT NETTO	0	-30.000,00	0	
009441 Kaavateiden rak.ja perusparannus				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen	-104.096	-10.000,00		
99030 Muut investointimenot	-21.779			
99000 INVESTOINTIMENOT	-125.874	-10.000,00		
99049 INVESTOINTITULOT				
99070 Muut investointitulot	36.419			
99049 INVESTOINTITULOT	36.419			
99080 INVESTOINNIT NETTO	-89.455	-10.000,00	0	
009510 Vesijohtoverkoston laajentaminen				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen	-5.386	-20.000,00	-3.956,32	19,8
99000 INVESTOINTIMENOT	-5.386	-20.000,00	-3.956,32	19,8
99080 INVESTOINNIT NETTO	-5.386	-20.000,00	-3.956,32	19,8
009511 Vesijohtoverkoston peruskorjaus				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-15.000,00		

Toteutumavertailu

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2023 - 31.08.2023

	TP 2022	Budj 2023	Toteuma 2023 01-08	Käyttö %
99000 INVESTOINTIMENOT		-15.000,00		
99080 INVESTOINNIT NETTO	0	-15.000,00	0	
009512 Vesikulutusmittarit				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen	-48.365	-80.000,00	-16.771,56	21,0
99000 INVESTOINTIMENOT	-48.365	-80.000,00	-16.771,56	21,0
99080 INVESTOINNIT NETTO	-48.365	-80.000,00	-16.771,56	21,0
009513 Vesijohtoverkoston kartoitus				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen	-30.583	-25.000,00	-21.021,16	84,1
99000 INVESTOINTIMENOT	-30.583	-25.000,00	-21.021,16	84,1
99080 INVESTOINNIT NETTO	-30.583	-25.000,00	-21.021,16	84,1
009530 Viemäriverkoston laajentaminen				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen	-3.165	-20.000,00	-3.154,20	15,8
99000 INVESTOINTIMENOT	-3.165	-20.000,00	-3.154,20	15,8
99080 INVESTOINNIT NETTO	-3.165	-20.000,00	-3.154,20	15,8
009531 Viemäriverkoston peruskorjaus				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-15.000,00		
99000 INVESTOINTIMENOT		-15.000,00		
99080 INVESTOINNIT NETTO	0	-15.000,00	0	
009533 Viemäriverkoston kartoitus				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen	-14.359	-25.000,00	-21.021,15	84,1
99000 INVESTOINTIMENOT	-14.359	-25.000,00	-21.021,15	84,1
99080 INVESTOINNIT NETTO	-14.359	-25.000,00	-21.021,15	84,1
009534 Kompostointikenttä, Ruunakangas				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-80.000,00	-2.928,50	3,7
99000 INVESTOINTIMENOT		-80.000,00	-2.928,50	3,7
99080 INVESTOINNIT NETTO	0	-80.000,00	-2.928,50	3,7
009500 Kaukolämpöverkoston laajentaminen				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-20.000,00		
99000 INVESTOINTIMENOT		-20.000,00		
99080 INVESTOINNIT NETTO	0	-20.000,00	0	
009501 Kaukolämpöverkoston peruskorjaus				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-300.000,00	-138.730,00	46,2
99000 INVESTOINTIMENOT		-300.000,00	-138.730,00	46,2
99080 INVESTOINNIT NETTO	0	-300.000,00	-138.730,00	46,2
009509 Kaukolämpölaitos, kattila ym.				
00005 INVESTOINNIT				
99000 INVESTOINTIMENOT				
99001 Oma rakentaminen		-63.000,00		
99000 INVESTOINTIMENOT		-63.000,00		
99080 INVESTOINNIT NETTO	0	-63.000,00	0	
009401 Kalusto Siivous ja Ruokahuolto				

		Toteutumavertailu			EUR
Ulkoinen/Sisäinen		01.01.2023 - 31.08.2023			
		TP	Budj	Toteuma	Käyttö
		2022	2023	2023 01-08	%
00005	INVESTOINNIT				
99000	INVESTOINTIMENOT				
99001	Oma rakentaminen		-15.000,00	-435,00	2,9
99000	INVESTOINTIMENOT		-15.000,00	-435,00	2,9
99080	INVESTOINNIT NETTO	0	-15.000,00	-435,00	2,9
009421	Kalusto Tekninen toimi				
00005	INVESTOINNIT				
99000	INVESTOINTIMENOT				
99001	Oma rakentaminen		-10.000,00	-9.888,90	98,9
99000	INVESTOINTIMENOT		-10.000,00	-9.888,90	98,9
99080	INVESTOINNIT NETTO	0	-10.000,00	-9.888,90	98,9
0000090	INVESTOINNIT				
00005	INVESTOINNIT				
99000	INVESTOINTIMENOT				
99001	Oma rakentaminen	-662.977	-5.245.000,00	-1.036.112,34	19,8
99030	Muut investointimenot	-538.607		-200,00	-100,0
99000	INVESTOINTIMENOT	-1.201.584	-5.245.000,00	-1.036.312,34	19,8
99049	INVESTOINTITULOT				
99050	Käyttöomaisuuden myynti	50.667	25.000,00	1.695,33	6,8
99060	Rahoitusosuudet investointeihin	15.000	750.000,00		
99070	Muut investointitulot	36.419			
99049	INVESTOINTITULOT	102.086	775.000,00	1.695,33	0,2
99080	INVESTOINNIT NETTO	-1.099.499	-4.470.000,00	-1.034.617,01	23,1

5. SIOITUSTOIMINTA

		TASE			EUR
Ulkoinen		Avaava Tase 01.01.2002			
		01.01.2023 - 31.08.2023			
		Alkusaldo	Kauden saldo	Vuoden alusta	
11410	III Rahoitusarvopaper				
11411	1. Osakkeet ja osuud				
1831	Osakkeet Sijoitussal	1.840.886,47	3.533.968,44	5.374.854,91	
11411	1. Osakkeet ja osuud	1.840.886,47	3.533.968,44	5.374.854,91	
11412	2. Sijoitukset raham				
1861	Sijoitukset Ma.talle	211.685,04		211.685,04	
1862	Sijoitukset Evli oma	6.858,76	-1.891,40	4.967,36	
11412	2. Sijoitukset raham	218.543,80	-1.891,40	216.652,40	
11413	3. Joukkovelkakirjal				
1872	Jvk-saamiset /Evli	3.578.238,42	-3.578.238,42		
		5.637.668,69	-46.161,38	5.591.507,31	

6. ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Kuntien talouden kehitykseen vaikuttavat kansantalouden tila, väestömuutokset, verotulot ja valtionosuudet sekä kuntien päätökset koskien esimerkiksi investointeja, palveluiden järjestämistä ja veroprosenttia.

KANSANTALouden TILA

Kesällä 2023 talous on kääntynyt heikompaan suuntaan ja ennustettu talouskasvu hidastuu edelleen loppuvuotta kohti. Palkankorotukset, jotka olivat 4,9 prosenttia, tulivat käyttöön kesäkuussa. Lisäksi korkotason nousu ja inflaatio näkyvät kustannusten kasvuna. Myöskään vuonna 2024 ei nykyisten ennusteiden mukaan ole kasvun merkkejä ja bruttokansantuote saattaa jopa hieman laskea. Työttömyysaste-ennusteet ensi vuodelle eivät myöskään ole lupaavia.

Kuntien ansiotasoindeksiennuste, joka mittaa keskiansioiden kehitystä, on vuodelle 2023 +5,2 % ja vuodelle 2024 +3,3 %, mikä on korkeampi kuin yleinen ansioiden nousuvauhti. Kuntien kustannushuippu ajoittuu vuoteen 2023. Peruspalvelujen hintaindeksi, joka mittaa kuntien peruspalvelujen tuotantokustannusten hintakehitystä, on vuodelle 2023 +5,0 % ja vuodelle 2024 +3,0 %. Peruspalveluiden hintaindeksi on ennustettu keskimäärin nousevan +3,7 % vuosina 2023–2027. Kuluttajahintojen nousu on jatkunut pitkään. Inflaatio oli heinäkuussa +6,4 %. Inflaatioennuste on vuodelle 2023 +5,9 % ja vuodelle 2024 +2,4 %. Korkonäkymä on epävarma. Euroalueen inflaatio on keskeisessä asemassa. 3 kk euribor oli 21.8.2023 3,8 %. 3 kk euriborin ennuste on vuodelle 2023 +3,5 % ja vuodelle 2024 +3,6 %.

VÄESTÖMUUTOKSET

MDI:n vuoden 2023 väestöennusteen mukaan keskimääräisessä kunnassa peruskoululaisten määrä vähenee 22,3 prosentilla vuoteen 2030 mennessä. Yksittäisissä kunnissa peruskouluikäisten määrä jopa puolittuu vuoteen 2040 mennessä. Mikäli kuitenkin syntyvyys elpyisi, peruskoululaisten määrä alkaisi kasvamaan 2030-luvulla, mutta silti vuonna 2040 peruskoululaisia olisi nykyistä vähemmän. Mikäli syntyvyys ei elpyisi ja syntyvyys jäisi pysyvästi matalalle tasolle, johtaisi se kaupunkien ulkopuolisilla alueilla jatkuvaan supistumiseen, sillä joka sukupolvi tulisi olemaan aiempaa pienempi. Suomessa toivottu lapsiluku on 2,0 lasta (Perhebarometri 2023), jonka saavuttaminen tulevaisuudessa on epärealistista. Tämä skenaario johtaisi siihen, että peruskouluikäisten määrä olisi vuonna 2040 nykyistä suurempi, mutta 2/3 kunnissa väestön määrä vähenisi tästä huolimatta. Suomen väestön määrän haasteisiin voidaan vastata maahanmuuton lisäksi kuromalla kiinni toivotun ja toteutuvan lapsiluvun välistä etäisyyttä. Maahanmuuton lisääntyminen ei muuta kovin merkittävästi väestönkehitystä noin 75 % kuntia. Syntyvyyden lasku tulee heijastumaan kuntien sivistyspalveluiden toteuttamiseen seuraavan kymmenen vuoden sisällä. Suomen työvoimaan alkaa siirtyä 2040-luvulla vuosi vuodelta pienempiä ikäryhmiä.

VEROTULOT

Kunnat ilmoittavat Verohallinnolle 17.11.2023 mennessä ensi vuoden veroprosentit. Veroprosentit tulee pyöristää ensi vuonna kymmenyksen tarkkuuteen. Huono taloustilanne aiheuttaa kunnille paineita nostaa veroprosenttia. Kuntaliiton talousbarometriin vastanneista, 40 % ilmoitti, että veroprosentin korotuspaineesta jo vuodelle 2024.

VALTIONOSUUDET

Hyvinvointialueuudistus on vaikuttanut kuntien valtionosuuksiin ja yleisesti ottaen näyttää siltä, että kunnat rahoittavat uudistusta. Tällä hetkellä tietyissä kunnissa valtionosuudet ovat jopa negatiivisia, vaikka niiden pitäisi kattaa kuntien menot eikä päinvastoin. Kuntien valtionosuudet ovat kokeneet jyrkän laskun, mikä vaikuttaa oleellisesti talousarvion suunnitteluun. Kunnissa odotetaan vuoden loppuun saakka, miten valtion toimenpiteet vaikuttavat todellisuudessa kuntien talouteen. Valtiovarainministeriö ennakoii, että kuntien valtionosuudet vähenevät keskimäärin 48 euroa asukasta kohden vuonna 2024 kuluvaan vuoteen verrattuna.

KUNTIEN PÄÄTÖKSET

Hyvinvointialueiden vaikutus kunnan toimintoihin

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023 ja sosiaali- ja terveystaloudet sekä pelastustoimi siirtyivät kuntien järjestämisvastuulta hyvinvointialueille. Perhon kunta vuokraa Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueelle sen tarvitsemat tilat olemassa olevista sote-kiinteistöistä. Kunnalla on valmiudet tehdä vuokralaisen edellyttämät muutos- ja korjaustyöt omistamissaan kiinteistöissä. Muutos- ja korjaustyöstä aiheutuvat kustannukset huomioidaan vuokramääräytymisessä ja pääomakustannukset jyvitetään jäljellä olevalle vuokrasopimusajalla.

Kunnan päätöksenteko

Valtuustokauden ensimmäisen puoliskon päättyessä 31.7.2023 valtuusto valitsi toimielimiin uudet luottamushenkilöt valtuustokauden loppuun saakka kesäkuun 2023 valtuuston kokouksessa.

Kunnan talouden tasapainottaminen

Perhossa, kuten kuntataloudessa yleensä, väestön ikääntymisen, muuttoliikkeen, työvoiman saatavuuden ja kuntien tulopohjaa vaivaavien rakenteellisten heikkouksien vuoksi ollaan monien haasteiden edessä. Palvelu- ja investointitarpeet, varhaiskasvatuksen ja opetuksen tilojen toteutetut investoinnit, sekä käynnissä oleva liikuntahalli-, keskuskeittiö- ja ruokalainvestointi kasvattavat kunnan poisto-ohjelmaa, lisäten paineita niin käyttötalousmenojen kuin velkaantumisenkin kasvuun.

Talouden tasapainottamistoimenpiteitä on valmisteltu kevään 2023 aikana ja ne on vahvistettu valtuustossa huhtikuussa. Tasapainottamistoimenpiteiden vaikutus käyttötalouteen on vuositasolla arviolta n. 520 00 €. Osa tasapainotustoimenpiteiden vaikutuksesta siirtyy vuosille 2024–2025. Yleinen kustannusten ja korkojen nousu on käytännössä syönyt tasapainottamistoimenpiteillä aikaan saadut hyödyt vuoden 2023 osalta.

Investoinnit

Vuoden 2023 talousarviossa on varattu suunnittelumääräraha liikuntahallille, koulun ruokalalle ja kotitalousluokalle, jotka tulevat olemaan lähivuosien merkittävimmät investoinnit. Muutoin investoinnit liittyvät korjausvelan hallintaan eri kiinteistöissä.

Konserniyhtiöillä on tarve teollisuus- ja asuinkiinteistöjen korjaus- ja uudisrakentamiseen. Kunnan rooli konserniyhtiöiden investoinneissa liittyy lähinnä rahoitukseen sekä vakuuksiin.

Investointien toteutusta joudutaan arvioimaan hanke kerrallaan muuttuneen maailman tilanteen vuoksi, joka vaikuttaa raaka-aineiden saatavuuteen ja hintoihin.

Tilinpäätösennuste 31.8.2023

TULOSLASKELMA 1.1.-31.8.2023 JA TILINPÄÄTÖSENNUSTE					
ulkoinen					
	TA 2023	TPE 4/2023	TOT 1-8/2023	TOT % 1-8/2023	TPE 8/2023
Toimintatuotot	2 503	2 511	1 226	50,6	2 503
Toimintakulut	-12 031	-12 295	-7 926	65,9	-12 031
TOIMINTAKATE	-9 528	-9 784	-6 700	69,9	-9 528
VEROTULOT	4 896	5 018	3 517	71,8	4 896
Kunnallisvero	3 340	3 358	2 560	77,8	3 340
Yhteisöveron tuotto	707	696	495	70,0	707
Kiinteistövero	849	964	423	49,8	849
VALTIONOSUUDET	5 665	5 683	3 789	66,9	5 665
	10 561	10 701	7 306		10 561
KÄYTTÖKATE	1 033	917	606		1 033
Rahoitustuotot	169	169	112		169
Rahoituskulut	-237	-237	-235		-237
Rah.tuot. & kulut yht.	-68	-68	-123	180,8	-68
VUOSIKATE	965	849	483	54,3	965
Poistot ja arvonalenn.	-1 292	-1 292	-817		-1 292
Tilikauden tulos	-327	-443	-334	89,4	-327
Satunnaiset/Poistoero					
Rahastosiirrot	327				
Tilikauden yli-/alijäämä	0	-443	-334		-327